

IMDi

Integrerings- og
mangfoldsdirektoratet

Kommunenes utgifter til bosetting og integrering av flyktninger og nyankomne innvandrere i 2024

Rapport fra Beregningsutvalget august 2025

Kommunenes utgifter til bosetting og integrering av flyktninger og nyankomne innvandrere i 2024¹

Rapport fra Beregningsutvalget august 2025

imdi.no

ISBN: 978-82-8246-195-5 (pdf)

Utgitt: 29.08.2025

¹ Flyktninger, personer med opphold på humanitært grunnlag, personer med midlertidig kollektiv beskyttelse og nyankomne innvandrere

Innholdsfortegnelse

Del 1 Innledning og sammendrag	3
1. Innledning	3
2. Sammendrag	4
Del 2 Kartleggingsresultatene for 2024	10
3. Utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse	11
4. Utgifter til sosialhjelp og introduksjonsstønad	15
5. Utgifter til enslige mindreårige	18
6. Utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap	21
Del 3 Analyse av utviklingen i utgifter og dekningsgrad	25
7. Utvikling i utgifter og dekningsgrad over tid	26
8. Utvikling i utgifter og dekningsgrad fra 2023 til 2024	31
9. Utvikling i utgifter og dekningsgrad fremover	35
Del 4 Mandat, målgruppe og metode	45
10. Mandat	46
11. Målgruppene	49
12. Tilskuddsordningene	51
13. Kartleggingsmetode	54
Vedlegg	68

1. Innledning

Samarbeidsavtalen mellom staten og KS skal bidra til at kommunene bosetter det antallet flyktninger det er behov for, mot at staten gir en rimelig kompensasjon for merutgiftene til bosetting og integrering. «Beregningsutvalget for kartlegging av kommunale utgifter til bosetting og integrering av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag» er et partssammensatt utvalg, med representanter fra stat og kommune. Utvalget kartlegger hvert år forholdet mellom kommunenes merutgifter og tilskuddene de mottar. Kartleggingen omfatter utgifter som skal dekkes av integreringstilskuddet, særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger og norsktilskuddet. Kommunene har ikke regnskapsplikt på bruken av tilskuddsmidlene. Kartleggingen omfatter nasjonale tall for sosialhjelp og introduksjonsstønad, og utvalgskommuners (24) utgifter til integreringstiltak og administrasjon, og norskopplæring. Beregningsutvalgets resultater er et grunnlag for regjeringens arbeid med statsbudsjettet.

Del 1 gir en kort innledning, med oversikt over rapportens struktur og innhold, og et sammendrag av kartleggingsresultatene for 2024.

Del 3 gir en analyse av utviklingen i utgifter og dekningsgrad, og har tre kapitler. Kapittel 7 beskriver utviklingen i utgifter og dekningsgrad over tid, kapittel 8 beskriver utviklingen i utgifter og dekningsgrad fra 2023 til 2024 og kapittel 9 beskriver hvordan utgiftene og dekningsgraden kan komme til å utvikle seg fremover.

Del 4 beskriver Beregningsutvalgets mandat, kartleggingens målgruppe og metode. Denne delen har fire kapitler. Kapittel 10 beskriver utvalgets mandat og sammensetning, kapittel 11 beskriver målgruppen, kapittel 12 beskriver tilskuddsordningene for målgruppen og kapittel 13 beskriver kartleggingsmetoden.

² Samarbeidsavtale om mottak og bosetting av flyktninger - regjeringen.no

2. Sammendrag

Beregningsutvalgets rapport for 2024 viser at kommunene fikk dekket 90,9 prosent av merutgiftene til bosetting og integrering av flyktninger i de fem årene kommunene mottar integreringstilskudd. Kommunene fikk dekket 107,2 prosent av utgiftene til enslige mindreårige. Kommunene fikk dekket 83,1 prosent av utgiftene til opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Fra 2023 til 2024 økte gjennomsnittlig utgift per person i målgruppen med 1,1 prosent, og dekningsgraden for integreringstilskuddet gikk ned med 0,9 prosentpoeng. Bak dette ligger det en markant vridning av utgiftene. Det er en betydelig nedgang i utbetalt introduksjonsstønad, og samtidig en betydelig økning i utbetalt sosialhjelp.

I 2024 er gjennomsnittlig utgift per enslig mindreårig 12,0 prosent høyere enn i 2023. Den samlede dekningsgraden for integreringstilskuddet og det særskilte tilskuddet ved bosetting av enslige mindreårige er 6,6 prosentpoeng lavere i 2024 enn i 2023. Utgiftsnivå og dekningsgrad har sammenheng med endringer i utvalget og endringer i personsammensetningen til de enslige mindreårige. Utgiftsnivå varierer mye mellom kommunene.

I 2024 lå prisen per undervisningstime i norsk og samfunnskunnskap på 2 069 kroner. Dette er en økning på 5,1 prosent fra året før. Utgiftsnivå varierer også her mye fra kommune til kommune. Dekningsgraden for norsktilskuddet økte med 3,0 prosentpoeng fra året før. Tilskuddet ble justert med om lag 4 prosent fra 2023 til 2024.

Beregningsutvalgets kartlegginger gir et godt bilde av det generelle utgiftsnivået i kommunene, og utviklingen i utgifter og dekningsgrad over tid. For utgifter som blir dekket av integreringstilskuddet har trenden over tid vært en jevn økning, til tross for store svingninger i størrelsen på målgruppen. Økningen i utgifter har vært lavere enn lønns- og prisutviklingen, målt ved kommunal deflator. Det har også vært en relativt stabil dekning av utgiftene. I de siste årene har utgiftene økt mer enn tilskuddet og dermed har dekningsgraden falt.

Utgiftene som blir dekket av integreringstilskuddet

Integreringstilskuddet skal dekke gjennomsnittlige utgifter til bosetting og integrering det året flyktningen bosetter seg i en kommune, og i de fire neste årene. I kommunenes gjennomsnittlige utgifter inngår delområdene integreringstiltak til flyktninger og administrasjon av tiltakene, sosialhjelp, introduksjonsstønad, ventestønad, inkl. etablering, og helsetjenester.

I kartleggingen av 2024 er gjennomsnittlig utgift beregnet til 889 055 kroner per person i person i målgruppen over fem år. Den største delen av gjennomsnittlig utgift per person over fem år i 2024 er tilknyttet kommunene sine integreringstiltak og administrasjon av disse, og utgjør 450 334 kroner. Utbetalt introduksjonsstønad utgjør 194 517 kroner, mens utbetalt sosialhjelp utgjør 174 587 kroner. Utbetalt ventestønad, inkl. etablering utgjør 26 639 kroner. Utgifter til helsetjenester utgjør 42 978 kroner.

Tabell 1 viser gjennomsnittlig utgift per person i målgruppen over fem år i 2023 og 2024. Fra 2023 til 2024 har det vært en svak økning i gjennomsnittlig utgift på 1,1 prosent. Økningen er lavere enn kommunal deflator for 2024, som var 4,4 prosent.³

Tabell 1. Gjennomsnittlig utgift per person som utløser integreringstilskudd over fem år. 2023 og 2024. Kroner og prosentvis endring.

	2023	2024	Endring	Prosentvis endring
Utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse	443 690	450 334	6 644	1,5
Utbetalt introduksjonsstønad	243 797	194 517	-49 280	-20,2
Utbetalt sosialhjelp	129 640	174 587	44 947	34,7
Utbetalt ventestønad, inkl. etablering	21 121	26 639	5 518	26,1
Utgifter til helsetjenester	40 815	42 978	2 163	5,3
Gjennomsnittlig utgift per person	879 063	889 055	9 992	1,1

Kilde: Beregningsutvalget og SSB

Delområdene hvor det har vært størst endring fra 2023 til 2024 er utbetalt introduksjonsstønad, utbetalt sosialhjelp og utbetalt ventestønad, inkl. etablering. Utbetalt introduksjonsstønad har gått ned med 20,2 prosent, utbetalt sosialhjelp har økt med 34,7 prosent og utbetalt ventestønad, inkl. etablering har økt med 26,1 prosent. Det har vært en omlegging på voksenopplæringsfeltet, som berører både kartleggingen av kommunenes utgifter til bosetting og integrering av personer som utløser integreringstilskudd (forberedende opplæring for voksne (FOV)/grunnskoleopplæring for voksne) og kartleggingen av kommunenes utgifter til opplæring og norsk og samfunnskunnskap. Det vises til nærmere omtale i kapitler 3, 6 og 13.

Tabell 2 viser forholdet mellom gjennomsnittlig utgift og beregnet tilskudd per person i målgruppen over fem år i 2023 og 2024. Dekningsgraden fremkommer ved å dele beregnet tilskudd på gjennomsnittlig utgift. Dekningsgraden for integreringstilskuddet i 2024 er 90,9 prosent, som er en nedgang på 0,9 prosentpoeng fra 91,8 prosent i 2023. Satsene for

³ Beregningsutvalget legger til grunn den kommunale deflatoren i det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi sin rapport fra november 2024

integreringstilskuddet ble ikke justert fra 2023 til 2024, mens kommunal deflator for 2024 endte på 4,4 prosent.

Tabell 2. Integreringstilskuddets dekningsgrad over fem år. 2023 og 2024. Kroner og prosent.

	2023	2024	Endring	Prosentvis endring
Gjennomsnittlig utgift per person	879 063	889 055	9 992	1,1
Beregnet utbetalt tilskudd	807 020	807 951	931	0,1
Dekningsgrad	91,8 %	90,9 %		-0,9 (pp.)

Kilde: Beregningsutvalget og SSB

Utgiftene som blir dekket av særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger

Kommuner som bosetter enslige mindreårige flyktninger, får i tillegg til integreringstilskuddet et ekstra særskilt tilskudd. Integreringstilskuddet og det særskilte tilskuddet skal sammen dekke gjennomsnittlige utgifter til bosetting og integrering det året den enslige mindreårige bosetter seg i en kommune, og i de fire neste årene.

I kartleggingen av 2024 er gjennomsnittlig utgift per enslig mindreårig over fem år beregnet til 3 916 542 kroner. Den klart største delen av gjennomsnittlig utgift per enslig mindreårig er knyttet til kommunene sine integreringstiltak og administrasjon av disse, og utgjør 3 757 335 kroner. Utbetalt introduksjonsstønad utgjør 16 188 kroner, mens utbetalt sosialhjelp utgjør 73 402 kroner. Utbetalt ventestønad, inkl. etablering utgjør 26 639 kroner. Utgifter til helsetjenester utgjør 42 978 kroner.

Tabell 3 viser gjennomsnittlig utgift per enslig mindreårig over fem år i 2023 og 2024. Gjennomsnittlig utgift er 12,0 prosent høyere i 2024 enn i 2023. Det er stor variasjon i kommunenes utgifter til bosetting og integrering av enslige mindreårige i integreringstilskuddsperioden.

Tabell 3. Gjennomsnittlig utgift per enslig mindreårig som utløser integreringstilskudd over fem år. 2023 og 2024. Kroner og prosentvis endring*.

	2023	2024	Endring	Prosentvis endring
Utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse	3 338 503	3 757 335	418 832	12,5
Utbetalt introduksjonsstønad	43 249	16 188	-27 061	-62,6
Utbetalt sosialhjelp	54 131	73 402	19 271	35,6
Utbetalt ventestønad, inkl. etablering	21 121	26 639	5 518	26,1
Utgifter til helsetjenester	40 815	42 978	2 163	5,3
Gjennomsnittlig utgift per enslig mindreårig	3 497 819	3 916 542	418 723	12,0

* Det er endringer i utvalget fra 2023 til 2024 som gjør at tallene ikke er direkte sammenliknbare.

Kilde: Beregningsutvalget og SSB

Delområdene hvor det har vært størst prosentvis endring fra 2023 til 2024 er, i likhet med gjennomsnittlig utgift per person, utbetalt introduksjonsstønad, utbetalt sosialhjelp og utbetalt ventestønad, inkl. etablering. Det er likevel økningen i kroner fra 2023 til 2024 på delområdet utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse, som er av størst betydning for gjennomsnittlig utgift per enslig mindreårig i 2024.

De siste årene har det kommet mange enslige mindreårige med følgepersoner (oftest andre familiemedlemmer) som har bodd privat. Ettersom de bor sammen med andre voksne, trenger de ikke bo- og omsorgstiltak fra kommunen, og genererer derfor mindre utgifter for kommunene. Enkelte utgifter for enslige mindreårige med følgepersoner, føres på følgepersonen, og fanges dermed ikke opp i beregningen av utgifter til enslige mindreårige. Eksempler på dette er utgifter til sosialhjelp, etablering, og boutgifter. Noen av tallene i kartleggingen av utgifter til enslige mindreårige er beheftet med usikkerhet. Det vises til nærmere omtale i kapitler 5 og 13.

Tabell 4 viser forholdet mellom gjennomsnittlig utgift og beregnet tilskudd per enslig mindreårig i målgruppen i 2023 og 2024. Integreringstilskuddet dekker 19,8 prosent av gjennomsnittlige utgifter, mens det særskilte tilskuddet dekker 87,5 prosent. Samlet dekningsgrad for begge disse tilskuddene er 107,2 prosent. Dette er 6,6 prosentpoeng lavere enn i 2023.

Tabell 4. Samlet dekningsgrad for enslige mindreårige som utløser integreringstilskudd over fem år. 2023 og 2024. Kroner og prosentvis endring*.

	2023	2024	Endring	Prosentvis endring
Gjennomsnittlig utgift per enslig mindreårig	3 497 819	3 916 542	418 723	12,0
Beregnet utbetalt tilskudd	3 981 992	4 199 185	217 194	5,5
Samlet dekningsgrad	113,8 %	107,2 %		-6,6 (pp.)

* Det er endringer i utvalget fra 2023 til 2024 som gjør at tallene ikke er direkte sammenliknbare.

Kilde: Beregningsutvalget og SSB

Utgiftsnivå og dekningsgrad i 2024 har sammenheng med endringer i utvalget og endringer i personsammensetningen til de enslige mindreårige. Dette gjør at tallene i 2023 og 2024 ikke er direkte sammenliknbare. Det vises til nærmere omtale i kapitler 5 og 13.

Hovedårsaken til en fortsatt høy samlet dekningsgrad for enslige mindreårige i 2024 er at utvalget omfatter relativt mange enslige mindreårige som kom med følgepersoner i 2022, 2023 og 2024. Alderssammensetningen blant de enslige mindreårige, med andelsvis færre i alderen 0-16 år, bidrar også til lavere gjennomsnittlig utgift og høyere dekningsgrad.

Utgiftene som blir dekket av norsktilskuddet

Norsktilskuddet (tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere og tilskudd til opplæring i norsk for voksne personer med kollektiv beskyttelse) er et persontilskudd som skal dekke utgiftene til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere. Beregningsutvalget kartlegger kommunenes samlede utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, og inntekter knyttet til slik undervisning. Beregningsutvalget kartlegger også kommunenes gjennomsnittlige utgifter per undervisningstime for alle personer som mottar norskopplæring i de 23 utvalgskommunene.⁴

Endring i årlig sammensetning av utvalgskommuner vil i seg selv medføre endringer i antallet deltakere og undervisningstimer. Det er et stort spenn i både i antallet deltakere, utgifter per undervisningstime og i innrapportert gruppestørrelse blant utvalgskommunene i 2024.

I 2024 er gjennomsnittlig utgift per undervisningstime beregnet til 2 069 kroner. Det er en oppgang på 5,1 prosent fra året før.

⁴ En av utvalgskommunene inngikk ikke i kartleggingen av kommunenes utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, på grunn av store endringer i kommunenes voksenopplæring.

Tabell 5 viser forholdet mellom samlede utgifter og inntekter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap i 2023 og 2024. De 23 utvalgs kommunene rapporterte samlede utgifter på 1 056 165 169 kroner, og samlede inntekter på 877 400 258 kroner i 2024. Dette gir en dekningsgrad på 83,1 prosent, som er en oppgang på 3,0 prosentpoeng fra året før.

Tabell 5. Dekningsgrad for norsktilskuddet. 2023 og 2024. Kroner og prosent.

	2023	2024	Endring	Prosentvis endring
Samlede utgifter	999 773 341	1 056 165 169	56 391 828	5,6
Samlede inntekter	800 633 478	877 400 258	76 766 780	9,6
Dekningsgrad	80,1 %	83,1 %		3,0 (pp.)

Kilde: Beregningsutvalget

Del 2 Kartleggingsresultatene for 2024

Del 2 beskriver nærmere kartleggingsresultatene for 2024, og har fire kapitler. Kapittel 3 beskriver utgiftene til integreringstiltak og administrasjon av disse, kapittel 4 beskriver utgiftene til sosialhjelp og introduksjonsstønad, kapittel 5 beskriver utgiftene til enslige mindreårige, og kapittel 6 beskriver utgiftene til opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

3. Utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse

I kartlegging av kommunenes utgifter til bosetting og integrering av personer som utløser integreringstilskudd inngår integreringstiltak til flyktninger og administrasjon av disse, sosialhjelp, introduksjonsstønad, ventestønad og etablering, samt helsetjenester. Den største delen av gjennomsnittlige nettoutgifter er knyttet til kommunenes integreringstiltak og administrasjon av disse, og utgjør 50,4 prosent av utgifter per person i målgruppen over fem år.

I 2024 er beregnet gjennomsnittlig nettoutgift til integreringstiltak og administrasjon av disse for ett år 90 067 kroner per person i målgruppen for integreringstilskuddet (særlig tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige blir trukket ut). Beløpet blir multiplisert med fem år for å få nettoutgift over femårsperioden, og blir 450 334 kroner for fem år. Det er en oppgang i gjennomsnittlig utgift på 1,5 prosent sammenlignet med året før. Det er flere faktorer som medvirker til endringen.

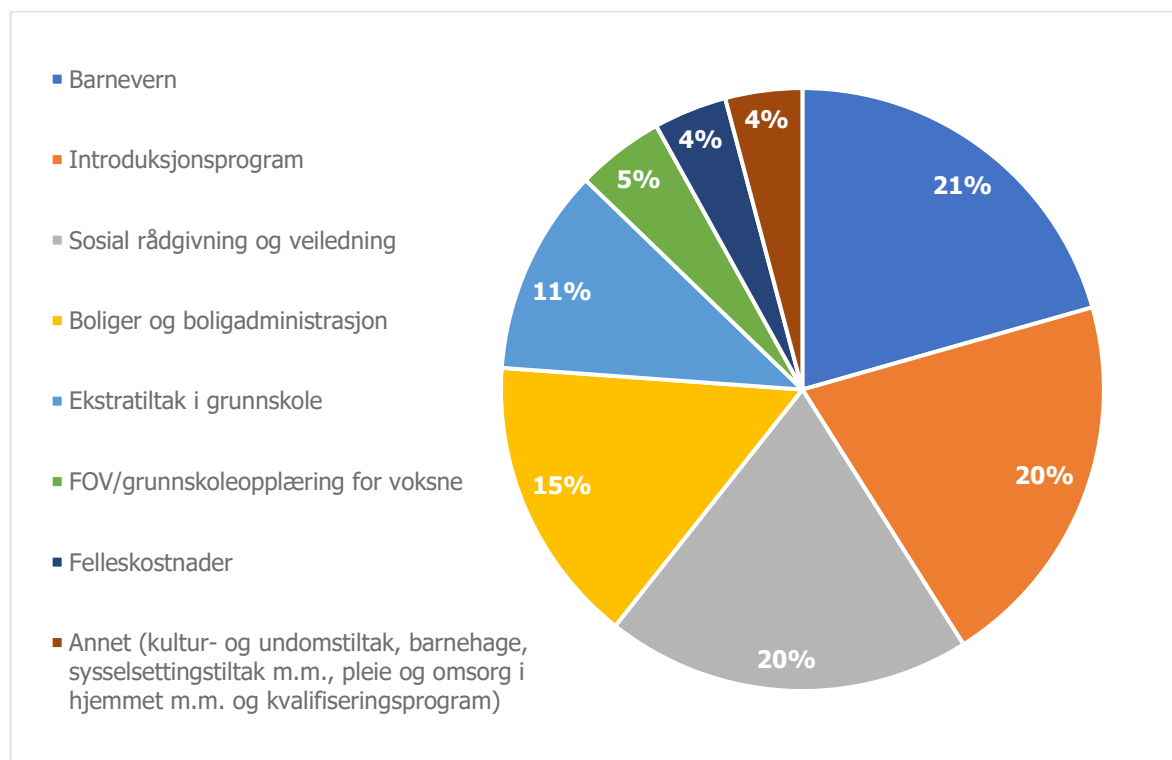
Et hovedfunn i årets kartlegging, som går igjen, er at det er stor forskjell i utgiftsnivået mellom kommunene. Kommunen med lavest utgifter i 2024 brukte 54 925 kroner per person, mens den dyreste kommunen brukte 141 930 kroner per person. Siden kartleggingsmetoden er en rullerende panelundersøkelse, vil endringer i utvalgs kommuner i seg selv medføre noen endringer i det samlede utgiftsnivået. Det vises til vedlegg 2 for en oversikt over alle kommunene sine utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse.

Det er også stor variasjon mellom kommunene når det gjelder andelen av utgiftene som går til hvert utgiftsområde. En årsak er at organiseringen og måten en fører utgiftene kan variere mellom kommunene, og kommunene kan endre regnskapsføringen sin over tid. Dette gjelder særlig fordelingen av utgiftene mellom introduksjonsprogram og sosial rådgivning og veiledning, og det er viktig å se endringene på disse to utgiftsområdene i sammenheng.

Gjennomsnittlig utgift for hvert enkelt utgiftsområde vil derfor i begrenset grad kunne brukes som grunnlag for å trekke konklusjoner om aktivitetsnivået på de enkelte utgiftsområdene. Til sammenligning kan det vises til medianutgift for hvert utgiftsområde. Medianen er observasjonen i midten når observasjonen er sortert i stigende rekkefølge. Medianen blir ikke påvirket av ekstreme verdier slik gjennomsnittet blir. Forskjellen mellom medianen og gjennomsnittet skyldes blant annet at enkeltkommuner har høye eller lave utgifter som trekker gjennomsnittet opp eller ned. Det vises til vedlegg 5 for en oversikt over forskjellen mellom median og gjennomsnitt for hvert utgiftsområde.

Figur 1 viser fordelingen av kommunenes utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse etter utgiftsområde i 2024. De største utgiftsområdene er barnevern, introduksjonsprogram, sosial rådgiving og veiledning, boliger og boligadministrasjon og ekstratiltak i grunnskolen.

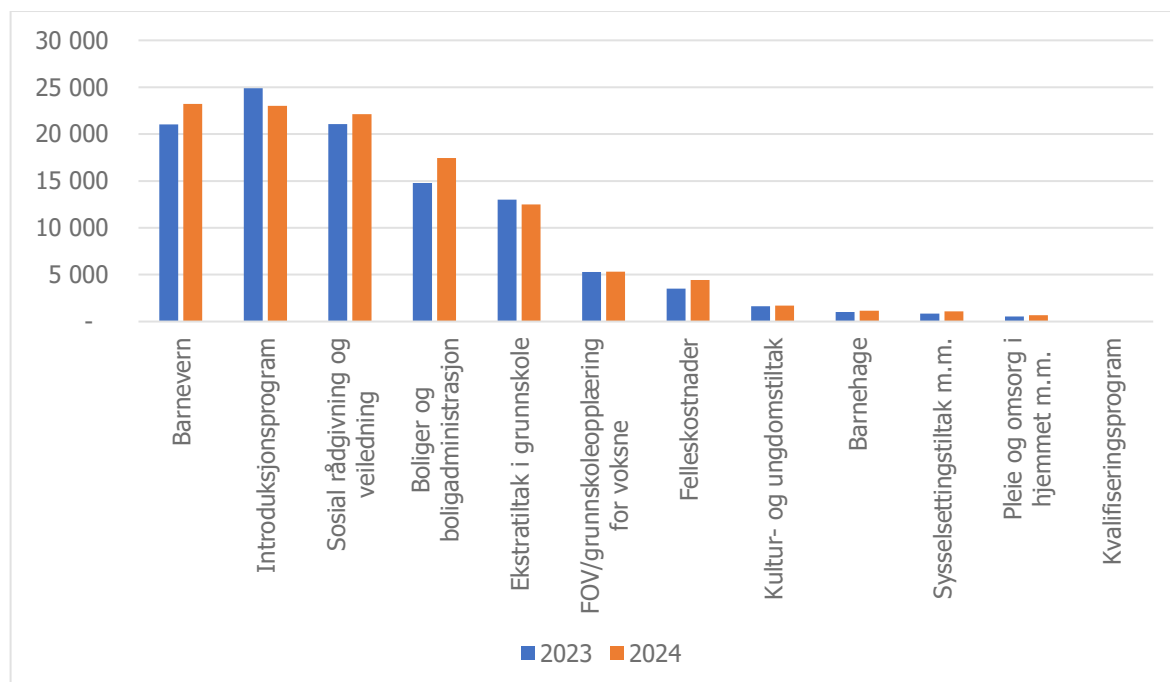
Figur 1. Kommunenes utgifter etter utgiftsområde i 2024. Prosent.

Kilde: Beregningsutvalget

Figur 2 viser en oversikt over de ulike utgiftsområdene i 2023 og i 2024. Utgiftsområdene hvor utgiftene øker mest fra 2023 til 2024 er boliger og boligadministrasjon og barnevern. Utgiftsområdene hvor utgiftene går ned fra 2023 til 2024 er introduksjonsprogram og ekstratiltak i grunnskolen.

Figur 2. Kommunenes utgifter etter utgiftsområde. 2023 og 2024. Kroner.

Kilde: Beregningsutvalget

Det er mange faktorer som gjør at utgiftene endrer seg på de forskjellige utgiftsområdene. Det har delvis sammenheng med sammensetning av målgruppen og brukere av tjenester (barn, voksne, eldre, enslige, familier mv.), generelle endringer i behovene til brukerne av tjenestene, og delvis sammenheng med at utgiftsbildet i enkeltkommuner endrer seg (renter, pris på strøm, lønnskostnader mv.).

Nedenfor er enkelte av utgiftsområdene kommentert:

Barnevern

Gjennomsnittlig utgift per person til barnevern har økt fra 2023 til 2024 med 10,3 prosent. Økningen på dette området kan henge sammen med at andelen barn i målgruppen, som er plassert av barnevernet, har økt fra ca. 57,5 prosent 2023 til 66,0 prosent i 2024.

Introduksjonsprogram

Gjennomsnittlig utgift per person til introduksjonsprogram har gått ned med 7,6 prosent fra 2023 til 2024. Nedgangen på dette området skyldes at en mindre andel av målgruppen deltar i 2024. Det er mange i målgruppen som har kortere introduksjonsprogram, og flere barn og eldre enn før Ukraina-tilstrømmingen. Dette gjenspeiles også i nedgangen i gjennomsnittlig utbetaling av introduksjonsstønad for målgruppen samlet (se kapittel 4).

Sosial rådgivning og veiledning

Gjennomsnittlig utgift per person til sosial rådgivning og veiledning har økt fra 2023 til 2024 med 5,0 prosent. Økningen på dette området kan i stor grad forklares av lønnsveksten, samtidig som det er en økning i utbetalinger og andel sosialhjelpsmottakere i målgruppen.

Boliger og boligadministrasjon

Gjennomsnittlig utgift per person til boliger og boligadministrasjon har økt fra 2023 til 2024 med 17,9 prosent. Økningen kan knyttes til flere forhold. En del kommuner bruker mye ressurser på å fremskaffe boliger til mange førstegangsboende. Utgiftsøkningen skyldes i stor grad økning i beregnet kalkylerente, kapitalslit og markedsverdi på eide boliger. Sammensetningen av utvalgskommuner kan også påvirke de gjennomsnittlige utgiftene. At store kommuner er overrepresentert i utvalget bidrar til at beregnet markedsverdi er en relativt stor utgiftsdriver.

Ekstratiltak i grunnskole

Gjennomsnittlig utgift per person til ekstratiltak i grunnskole har gått ned med 3,9 prosent fra 2023 til 2024, etter en større økning fra 2022 til 2023. Det har kommet mange barn og unge fra Ukraina siden 2022, men det kan se ut til at omfanget av ekstratiltak nådde en foreløpig topp i 2023.

FOV/grunnskoleopplæring for voksne

Gjennomsnittlig utgift per person til FOV/grunnskoleopplæring for voksne har ikke endret seg nevneverdig fra 2023 til 2024. Dette til tross for at det har vært en del endringer på voksenopplæringsfeltet. Det var i 2024 en relativt liten andel av målgruppen som har behov for grunnskoleopplæring for voksne, men en del kommuner rapporterer om at omleggingen er ressurskrevende. Det vises til nærmere omtale av problemstillinger knyttet til rapportering av utgifter og inntekter på voksenopplæringsfeltet i kapittel 13.

Kvalifiseringsprogram og sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening

Utgifter til kvalifiseringsprogram er i hovedsak dekket av statlige tilskudd gjennom rammetilskuddet.

Utgifter til sysselsettingstiltak har økt fra 2023 til 2024 med 25,1 prosent. Sysselsettingstiltak er et relativt lite utgiftsområde. Mange flyktninger med kollektiv beskyttelse har behov for tiltak etter introduksjonsprogrammet, men de får i 2024 i hovedsak statlige finansierte sysselsettingstiltak.

4. Utgifter til sosialhjelp og introduksjonsstønad

I kartlegging av kommunenes utgifter til bosetting og integrering av personer som utløser integreringstilskudd bruker Beregningsutvalget gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad for hele landet. For hvert årskull i integreringstilskuddsperioden, deles utbetalt stønad på antall personer i målgruppen. Gjennomsnittlig beløp for hvert årskull summeres for et gjennomsnittlig beløp per person over fem år (i 2024). Datakilden er innrapporterte data fra kommunene til SSB, koblet mot IMDis oversikt over personer som utløser integreringstilskudd. Det vises til nærmere omtale om Beregningsutvalgets kartleggingsmetoder i kapittel 13.

Økonomisk stønad som blir utbetalt i etableringsfasen er stort sett sosialhjelp (eller en kommunal ytelse til etablering og livsopphold, se nedenfor), som gjør at utgiftene til sosialhjelp ofte er høyere for årskull 1 enn for årskull 2 til 4. Normalt sett vil andelen av målgruppen som deltar i introduksjonsprogrammet (og dermed mottar introduksjonsstønad) være størst i år 2 og 3 etter bosetting. Personer med kollektiv beskyttelse har som regel kortere introduksjonsprogram, og vil i hovedsak delta i år 1 og 2.

Enkelte kommuner utbetaler økonomisk stønad i etableringsfasen uten at det er klientført som sosialhjelp. I kartleggingen av kommunenes utgifter bruker Beregningsutvalget gjennomsnittlig utbetalt stønad i utvalgs kommunene. Utbetalt stønad deles kun på antall personer i årskull 1 av målgruppen. Beregningsutvalget kartlegger ikke-klientført stønad gjennom spørreskjema i utvalgs kommunene, og kontrollerer mot utgifter ført på KOSTRA-funksjon 281 og rapportert til SSB. Det vises også her til nærmere omtale om Beregningsutvalgets kartleggingsmetoder i kapittel 13. Utbetalt ventestønad, inkl. etablering utgjør 26 639 kroner i 2024, som er en økning på 26,1 prosent fra året før.

Utgifter til sosialhjelp

Tabell 6 viser gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp i 2023 og 2024 per person i målgruppen fordelt etter hvilket år de ble bosatt. Gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp per person i målgruppen over fem år er i 2024 174 587 kroner, som er en økning på 44 947 kroner eller 34,7 prosent sammenlignet med året før.

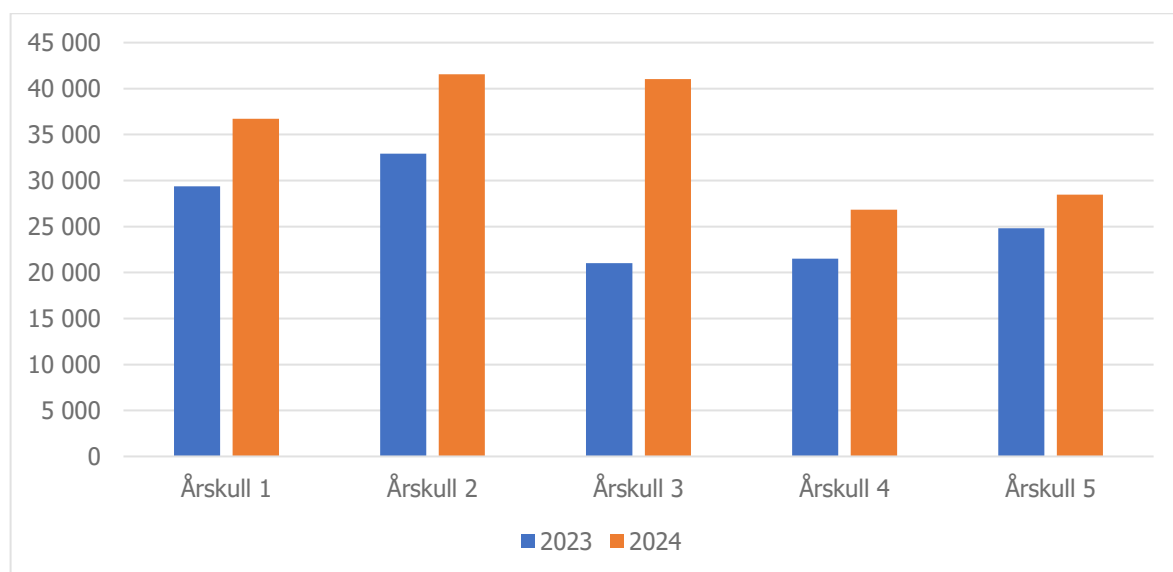
Tabell 6. Gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp per person i målgruppen, etter bosettingsår. 2023 og 2024. Kroner.

Bosettingsår	Gjennomsnittlig sosialhjelp i 2023 per person	Gjennomsnittlig sosialhjelp i 2024 per person
2019	24 822	
2020	21 489	28 460
2021	21 017	26 832
2022	32 931	41 018
2023	29 381	41 567
2024		36 710
Sum	129 640	174 587

Kilde: SSB

Figur 3 viser de samme tallene som tabell 6, fordelt etter årskull i integreringstilskuddsperioden. Det er en økning i gjennomsnittlig sosialhjelp for alle årskullene fra 2023 til 2024, men det er en særlig stor økning for årskull 3. Det vises til analyse av utgiftsutviklingen i rapportens del 3.

Figur 3. Gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp per person i målgruppen, etter årskull i integreringstilskuddsperioden. 2023 og 2024. Kroner.

Kilde: SSB

Utgifter til introduksjonsstønad

Introduksjonsstønad blir utbetalt til deltakere i introduksjonsprogrammet. På årsbasis er stønaden lik to ganger folketrygden sitt grunnbeløp. Deltakere under 25 år mottar 2/3 stønad. Noen kommuner utbetaler likevel full stønad til personer under 25 år som ikke bor sammen med familie. Hvert år blir satsene justert etter grunnbeløpet i folketrygden.

Tabell 7 viser gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønad i 2023 og 2024 per person i målgruppen fordelt etter hvilket år de ble bosatt. Gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønad per person i målgruppen over fem år er i 2024 194 517 kroner. Dette er en nedgang på 49 280 kroner eller 20,2 prosent sammenlignet med året før.

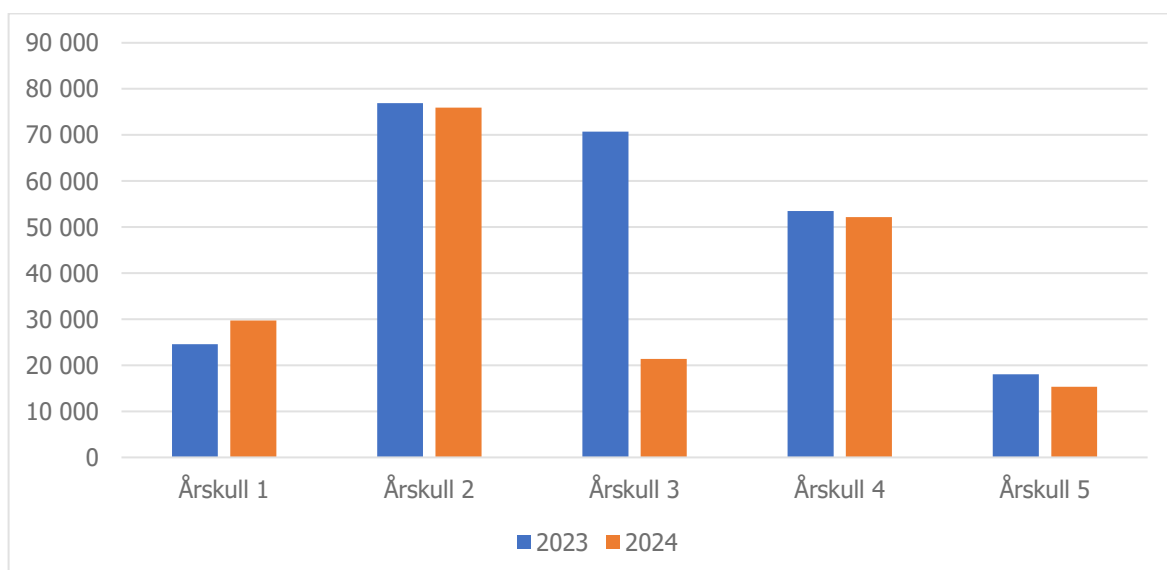
Tabell 7. Gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønad per person i målgruppen, etter bosettingsår. 2023 og 2024. Kroner.

Bosettingsår	Gjennomsnittlig introduksjonsstønad i 2023 per person	Gjennomsnittlig introduksjonsstønad i 2024 per person
2019	18 069	
2020	53 502	15 362
2021	70 730	52 152
2022	76 920	21 362
2023	24 576	75 911
2024		29 730
Sum	243 797	194 517

Kilde: SSB

Figur 4 viser de samme tallene som tabell 7, fordelt etter årskull i integreringstilskuddsperioden. Det er en særlig nedgang i introduksjonsstønaden for årskull 3 fra 2023 til 2024. I 2024 er årskull 3 2022-kullet, altså det første årskullet med mange ukrainere med kollektiv beskyttelse, der mange i 2024 er ferdige med introduksjonsprogrammet. Her vises det også til analyse av utgiftsutviklingen i rapportens del 3.

Figur 4. Gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønad per person i målgruppen, etter årskull i integreringstilskuddsperioden. 2023 og 2024. Kroner.

Kilde: SSB

5. Utgifter til enslige mindreårige

I kartleggingen av kommunenes utgifter til bosetting og integrering av personer som utløser integreringstilskudd, er enslige mindreårige en undergruppe. Antall enslige mindreårige i integreringstilskuddsperioden i hele landet i 2024 var 2 166, hvorav 745 enslige mindreårige er med i kartleggingen. Kun utvalgskommuner som i perioden 2020-2024 fattet vedtak om å bosette enslige mindreårige er med i beregningen av utgiftene til enslige mindreårige, og Oslo er i tillegg holdt utenfor. Grunnen til at Oslo kommune ikke er med, er at de har metodiske utfordringer med å identifisere målgruppen og utgiftene de utløser.

I 2024 utgjør den gjennomsnittlige utgiften per enslig mindreårig i målgruppen 3 916 542 kroner. Dette er 12,0 prosent høyere enn i 2023. I 2023 var samtlige kommuner i utvalget med unntak av Oslo inkludert i beregningen av utgiftene til enslige mindreårige. Det vil si at kommuner som også ikke hadde fattet vedtak om å bosette enslige mindreårige, og som dermed først og fremst bosatte enslige mindreårige med følgeperson, var inkludert i beregningen. Enslige mindreårige med følgeperson trenger ikke egne bo- og omsorgsløsninger, og genererer derfor lavere utgifter for kommunene. Beregningsutvalget gjør oppmerksom på at endringer i utvalget kommuner gjør at utgiftsnivå (og dekningsgrad) i 2023 og 2024 ikke er direkte sammenliknbare. Det vises også til nærmere omtale i kapittel 13.

Tabell 8. Gjennomsnittlig utgift per enslig mindreårig som utløser integreringstilskudd over fem år. 2023 og 2024. Kroner og prosentvis endring*.

	2023	2024	Endring	Prosentvis endring
Utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse	3 338 503	3 757 335	418 832	12,5
Utbetalt introduksjonsstønad	43 249	16 188	-27 061	-62,6
Utbetalt sosialhjelp	54 131	73 402	19 271	35,6
Utbetalt ventestønad, inkl. etablering	21 121	26 639	5 518	26,1
Utgifter til helsetjenester	40 815	42 978	2 163	5,3
Gjennomsnittlig utgift per enslig mindreårig	3 497 819	3 916 542	418 723	12,0

* Det er endringer i utvalget fra 2023 til 2024 som gjør at tallene ikke er direkte sammenliknbare.

Kilde: Beregningsutvalget og SSB

Noen av tallene i beregningen av utgifter til enslige mindreårige er beheftet med usikkerhet. Det skyldes til dels at en del kommunene har utfordringer med å identifisere utgifter knyttet til enkeltpersoner i målgruppen. Det er dessuten store variasjoner i kommunenes utgifter til

bosetting og integrering av enslige mindreårige. Utgiftene varierer mye fra kommune til kommune og fra barn til barn. Ett barn kan utløse store kostnader, og med et lite antall i målgruppen, kan det være enkelttilfeller som gjør utslag på gjennomsnittlig utgift, både for den enkelte kommune og for kommunene i alt. En del utgifter for enslige mindreårige med følgepersoner, føres på følgepersonen, og fanges dermed ikke opp i beregningen av utgifter til enslige mindreårige. Eksempler på dette er utgifter til sosialhjelp, etablering, og boutgifter.

Samlet dekningsgrad for integreringstilskuddet og det særskilte tilskuddet ved bosetting av enslige mindreårige var i 2024 på 107,2 prosent, som er en nedgang fra 113,8 prosent i 2023.

Tabell 9. Samlet dekningsgrad for enslige mindreårige i 2023 og 2024. Kroner og prosentvis endring*.

	2023	2024	Endring	Prosentvis endring
Gjennomsnittlig utgift per enslig mindreårig	3 497 819	3 916 542	418 723	12,0
Beregnet utbetalt tilskudd	3 981 992	4 199 185	217 194	5,5
Samlet dekningsgrad	113,8 %	107,2 %		-6,6 (pp.)

* Det er endringer i utvalget fra 2023 til 2024 som gjør at tallene ikke er direkte sammenliknbare.

Kilde: Beregningsutvalget og SSB

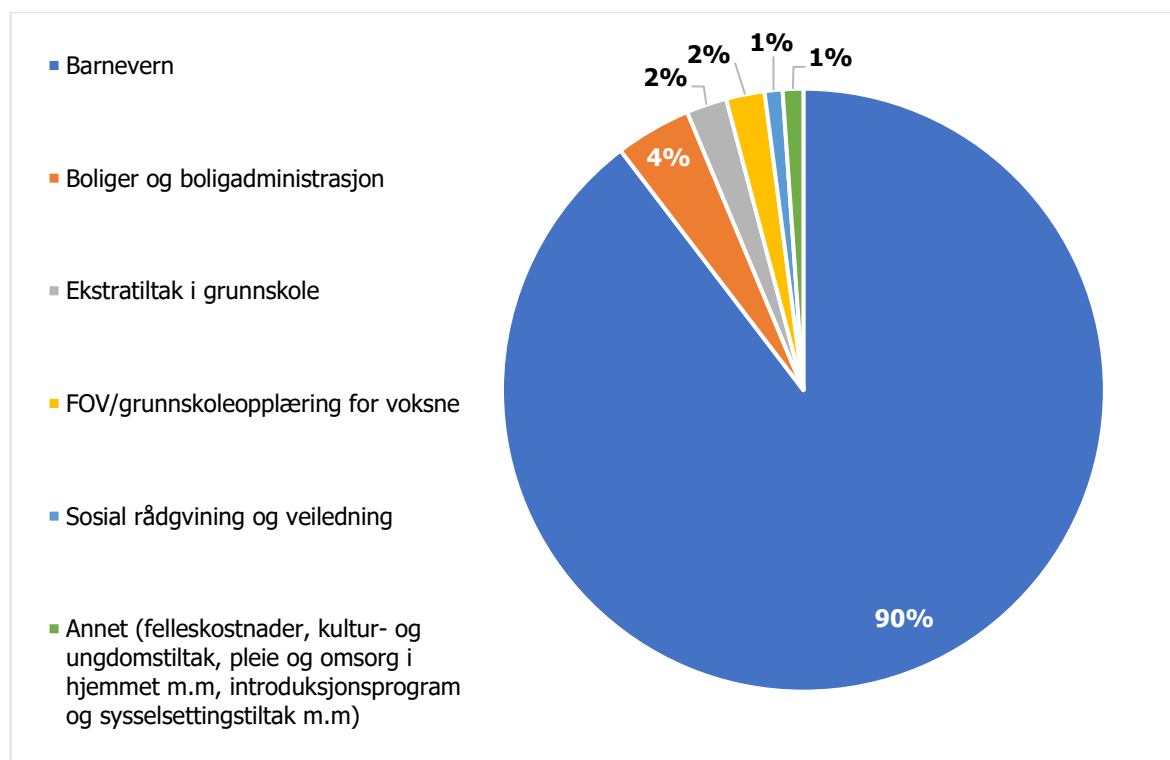
Hovedårsaken til den høye dekningsgraden både i 2023 og 2024 er at relativt mange enslige mindreårige kom med følgepersoner. Selv om kun utvalgskommuner som i perioden 2020-2024 fattet vedtak om å bosette enslige mindreårige er med i beregningen av utgiftene til enslige mindreårige i 2024, er andelen enslige mindreårige med følgeperson som er med i utvalget likevel betydelig. Om lag 15 prosent av de enslige mindreårige i utvalget i 2024 var enslige mindreårige med følgeperson. Alderssammensetningen blant de enslige mindreårige, med andelsvis færre 0-16 år, bidrar også til lavere gjennomsnittlig utgift og høyere dekningsgrad. Om lag 25 prosent av de enslige mindreårige i utvalget i 2024 var 0-16 år, mot om lag 38 prosent i 2023.

Utgifter til integreringstiltak og administrasjon for enslige mindreårige

I 2024 er beregnet gjennomsnittlig utgift til integreringstiltak og administrasjon for ett år 751 467 kroner per enslig mindreårig i målgruppen for integreringstilskuddet. Beløpet blir multiplisert med fem for å få utgiftene over femårsperioden, og blir 3 757 335 kroner for fem år.

Figur 5 viser fordelingen av utgifter etter utgiftsområde. Utgifter til barnevern utgjør den klart største andelen med 89,6 prosent av de kartlagte utgiftene i 2024.

Figur 5. Kommunenes utgifter til enslige mindreårige etter utgiftsområde i 2024. Prosent.

Kilde: Beregningsutvalget

Utgifter til sosialhjelp og introduksjonsstønad for enslige mindreårige

I beregning av utgiftene til enslige mindreårige bruker Beregningsutvalget gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad for hele landet. For hvert årskull i integreringstilskuddsperioden, deles utbetalt stønad på antall enslige mindreårige i målgruppen. Gjennomsnittlig beløp for hvert årskull summeres for et gjennomsnittlig beløp per enslig mindreårig over fem år (i 2024).

I 2024 utgjør gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp per enslig mindreårig i målgruppen over fem år 73 402 kroner. I 2024 utgjør gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønad per enslig mindreårig i målgruppen over fem år 16 188 kroner.

6. Utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Kartleggingen av utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap omfatter samtlige deltakere i norskopplæring, også deltakere som ikke inngår i personkretsen for norsktilskuddet med rett og plikt, eller bare plikt til opplæring. Asylsøkere og betalingsdeltakere er også tatt med i utgiftskartleggingen. Målgruppen for kartleggingen av utgiftene til opplæring i norsk og samfunnskunnskap skiller seg dermed fra målgruppen for Beregningsutvalgets øvrige kartlegging.

Kommunene sine utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap skal dekkes av norsktilskuddet (tilskudd til opplæring norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandre og tilskudd til opplæring i norsk for voksne personer med kollektiv beskyttelse). Norsktilskuddet tildeles med høy eller lav sats. For voksne personer med kollektiv beskyttelse mottar kommunene persontilskudd for bare ett år og etter egne satser. Det vises til nærmere omtale av tilskuddsordningen i kapittel 12.

Det var 23 686 deltakere i norskopplæring i utvalgskommunene i 2024. Det er en økning på 12,8 prosent fra året før. Økningen skyldes mange nyankomne, høy deltakelse og flere utvalgskommuner. Endret sammensetning av utvalgskommuner har en viss betydning for utgiftsnivået fra år til år.

Det var 510 583 undervisningstimer i utvalgskommunene i 2024, som er en økning på 0,5 prosent fra året før. Gjennomsnittlig gruppestørrelse var i 2024 18 personer, som er det samme antallet som i 2023 (6 kommuner manglet tall for gruppestørrelse i 2023 og 10 kommuner manglet tall i 2024).

Tabell 10. Deltakere og undervisningstimer totalt for utvalgskommunene. 2020-2024.

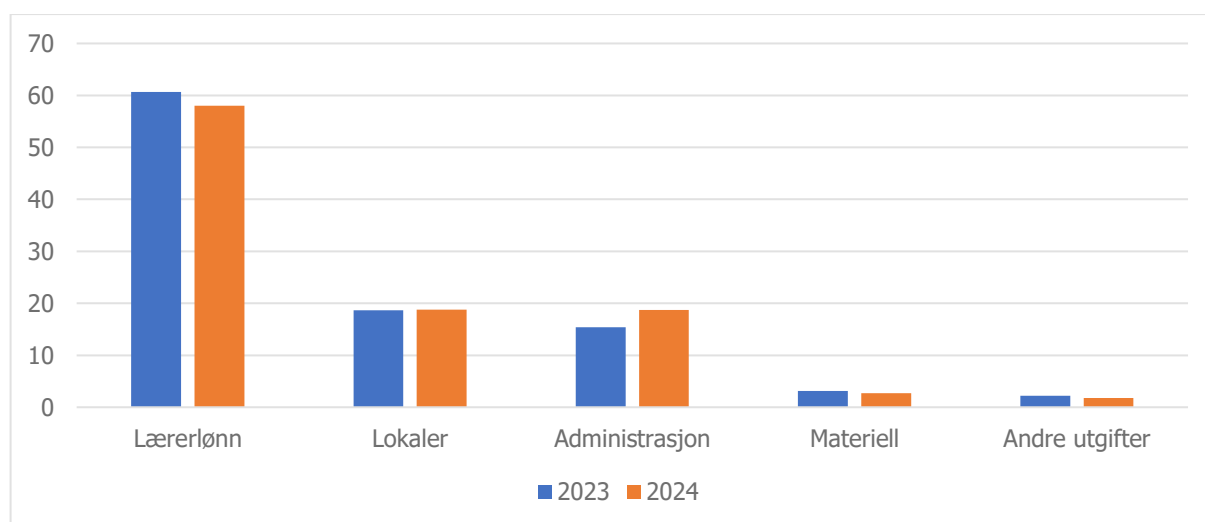
	2020	2021	2022	2023	2024
Deltakere	10 246	13 313	17 147	20 991	23 686
Undervisningstimer	258 639	331 834	384 717	508 009	510 583

Kilde: Beregningsutvalget

Det er store forskjeller mellom utvalgskommunene både i antall deltakere, antall undervisningstimer og i innrapportert gruppestørrelse. Antallet deltakere varierte fra 96 til 7 309, antallet undervisningstimer varierte fra 3 784 til 129 839 og gruppestørrelse varierte fra 13 til 23 deltakere. Det vises til vedlegg 10 for antall deltakere og undervisningstimer i utvalgskommunene i 2023 og 2024.

Samlede utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap utgjorde i 2024 1 056 165 169 kroner. Lærerlønn utgjorde omtrent 58,0 prosent av utgiftene (mot 60,7 prosent i 2023), lokaler utgjorde 18,8 prosent (mot 18,7 prosent i 2023), administrasjon utgjorde 18,7 prosent (mot 15,4 prosent i 2023), materiell utgjorde 2,7 prosent (mot 3,1 prosent i 2023) og andre utgifter utgjorde 1,8 prosent (mot 2,2 prosent i 2023). Figur 6 viser fordelingen av utgiftene til opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

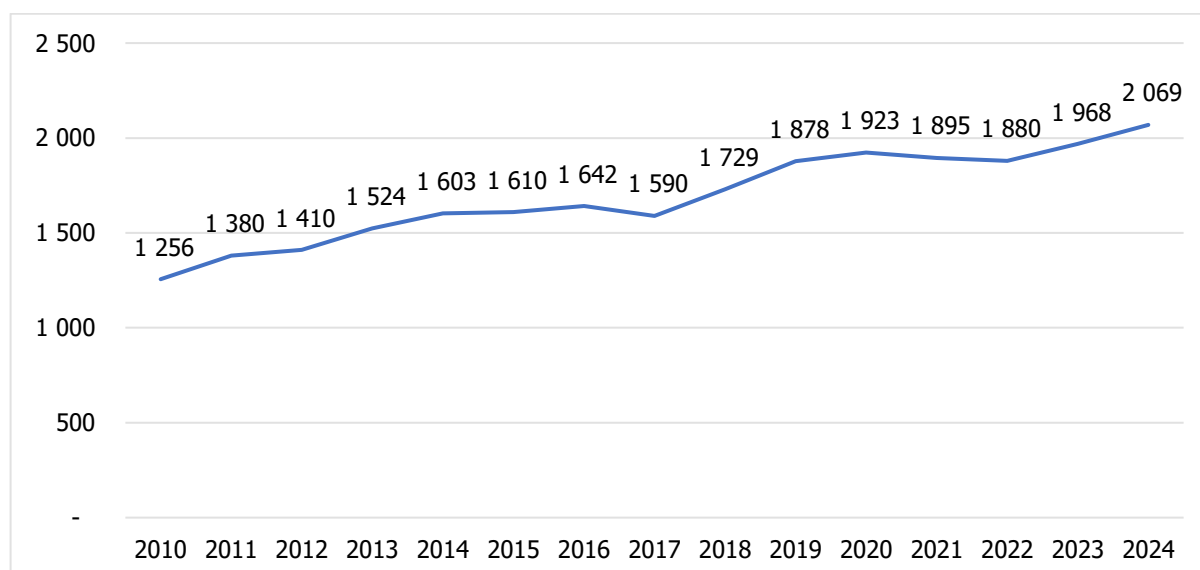
Figur 6. Utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter område. 2023 og 2024. Prosent.

Kilde: Beregningsutvalget

Gjennomsnittlig utgift per undervisningstime var i 2024 2 069 kroner. Det er en oppgang på 5,1 prosent sammenlignet med året før. Figur 7 viser utviklingen i gjennomsnittlig utgift per undervisningstime i perioden 2010-2024.

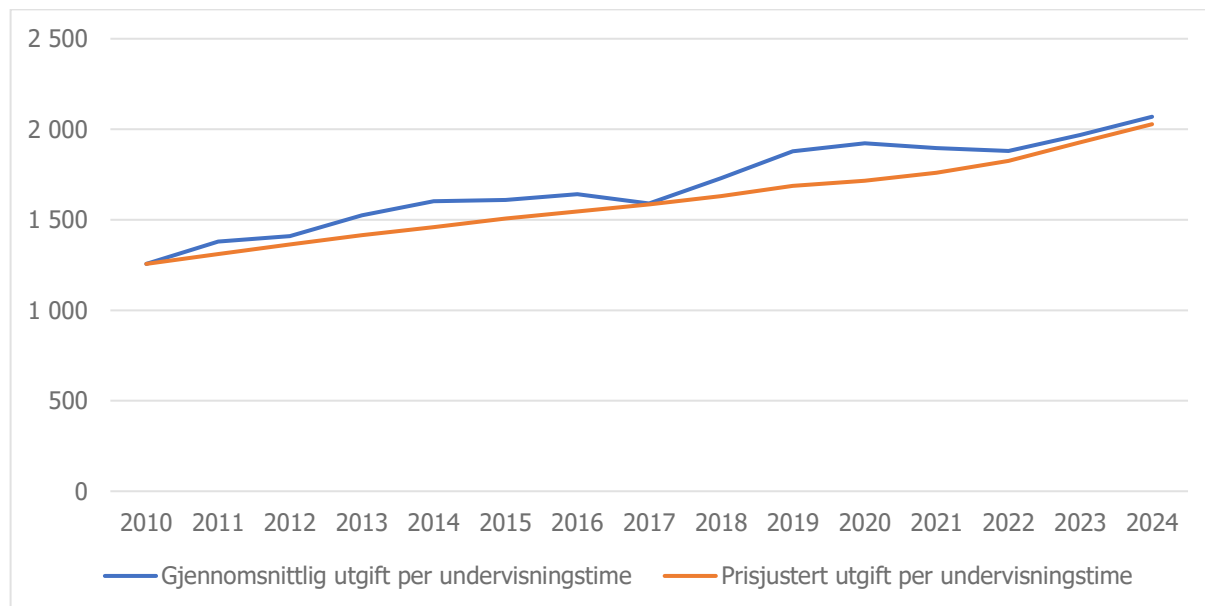
Figur 7. Gjennomsnittlig utgift per undervisningstime. 2010-2024. Kroner.

Kilde: Beregningsutvalget

I figur 8 er det, som en illustrasjon, lagt inn en ekstra oransje linje som viser hvordan gjennomsnittlig utgift per undervisningstime hadde økt dersom den hadde fulgt lønnskomponenten i kommunal deflator i denne perioden. Figuren illustrerer at utviklingen i gjennomsnittlig utgift per undervisningstime i stor grad følger utviklingen i lønnskomponenten i kommunal deflator.

Figur 8. Gjennomsnittlig utgift per undervisningstime og prisjusterte utgifter (lønnskomponenten i kommunal deflator) per undervisningstime. 2010-2024. Kroner.

Kilde: Beregningsutvalget

Det er store forskjeller mellom utvalgskommunene når det gjelder gjennomsnittlig utgift per undervisningstime. Har man lav timepris, kan man dekke kostnadene med et lavere antall deltakere per gruppe. Er timeprisen derimot høy, vil man trenge flere deltakere for å få dekket utgiftene sine. Gruppestørrelsen varierer mye avhengig av deltakernes behov og er også avhengig av kommunistørrelse. Det vises til vedlegg 9 for utvalgskommunenes gjennomsnittlige utgift per undervisningstime.

Gjennomsnittlig lærerlønn har økt mer enn kommunal deflator. Gjennomsnittlig lærerlønn økte med 10,3 prosent fra 2023 til 2024. Faktorer som påvirker utgiftsbildet er blant annet lønnsoppgjøret for lærerne, at lærere med høy ansiennitet og utdanning har høyere lærerlønninger, lærere med seniortillegg har lavere undervisningsplikt, og undervisningslokalene er ofte dyrere i storbyene. Etter en periode med stort volum i undervisningen, gir kommunene tilbakemelding om at de nedbemanner. Det kan være en av årsakene til høyere gjennomsnittslønn.

I 2024 var de samlede utgiftene til opplæring i norsk og samfunnskunnskap 1 056 165 169 kroner, mens de samlede inntektene var 877 400 258 kroner. Utgiftene økte med 5,6 prosent, mens inntektene økte med 9,6 prosent. Dette gir en dekningsgrad på 83,1 prosent, som er en oppgang på 3,0 prosentpoeng sammenlignet med året før.

For norsktilskuddet har det vært mindre variasjon i dekningsgraden de siste tre årene enn det har vært i foregående år. Økt dekningsgrad synes å henge sammen med stordriftsfordeler og økningen i antall deltakere, undervisningstimer og gruppestørrelse. Det tyder også på at kommunene tilpasser seg de endrede økonomiske rammene for opplæringen. Endret sammensetning av utvalgskommuner kan også ha en viss betydning.

Del 3 Analyse av utviklingen i utgifter og dekningsgrad

Del 3 av rapporten gir et analytisk overblikk over utviklingen i utgifter og dekningsgrad på feltet i fortid, nåtid og fremtid, sett i lys av den ekstraordinære situasjonen med mange bosatte ukrainere i 2022, 2023 og 2024.

Denne delen handler om de utgiftene som skal dekkes av integreringstilskuddet.

Kapittel 7 ser på bakgrunnen for utviklingen av utgifter og dekningsgrad over tid, og kontekstendringene de senere årene.

Kapittel 8 omtaler hvordan utgiftsbildet har endret seg fra 2023 til 2024, og hva som er årsakene til endringen i dekningsgrad.

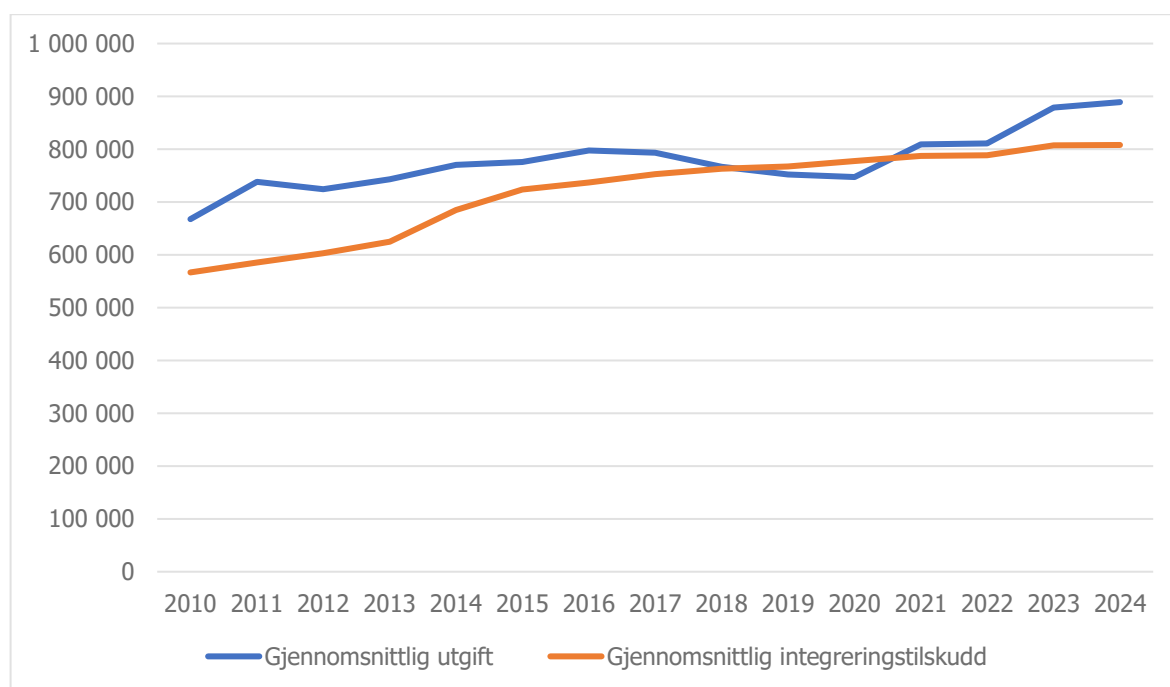
Kapittel 9 gir en omtale av faktorer som kan få betydning for kommunenes utgifter i 2025, 2026 og 2027. Det gir også prognoser for utviklingen i utgifter og dekningsgrad for 2025, 2026 og 2027.

7. Utvikling i utgifter og dekningsgrad over tid

Beregningsutvalgets årlige kartlegginger utgjør en tidsserie, hvor oppdraget er å følge med på forholdet mellom kommunenes merutgifter og tilskuddene de får, og hvordan dette utvikler seg over tid. Det at kartleggingene utgjør en tidsserie er viktig, ettersom det alltid vil være feilkilder i de årlige kartleggingene, og det er store forskjeller i utgiftsnivået mellom kommunene. Når utvalget utfører samme kartlegging hvert år, og benytter samme metoder, gir det et rimelig sikkert bilde av utgiftsnivået og utgiftsutviklingen i kommunene over tid.

Figur 9 viser utviklingen i inntekter og utgifter fra 2010 til 2024. Den blå linjen viser gjennomsnittlig utgift til integreringstiltak og administrasjon, sosialhjelp, introduksjonsstønad og helse for femårsperioden. Den oransje linjen viser gjennomsnittlig tilskudd for femårsperioden som et vektet gjennomsnitt av ulike satser til enslige voksne, barn og enslige mindreårige. Mellomrommet mellom den blå og oransje linjen viser avviket fra en situasjon med 100 prosent dekningsgrad. Dekningsgraden er en funksjon av utgiftsutviklingen, og i hvilken grad tilskuddene blir prisjustert fra år til år. Det vil aldri være en-til-en sammenheng mellom inntekter og utgifter ettersom kartleggingene alltid vil være for et foregående år, og innspillet til budsjettet gjelder året etter det. En eventuell justering av tilskuddssatser for å dekke opp for en eventuell underdekning i ett kartleggingsår, kommer derfor to år etter kartleggingsåret.

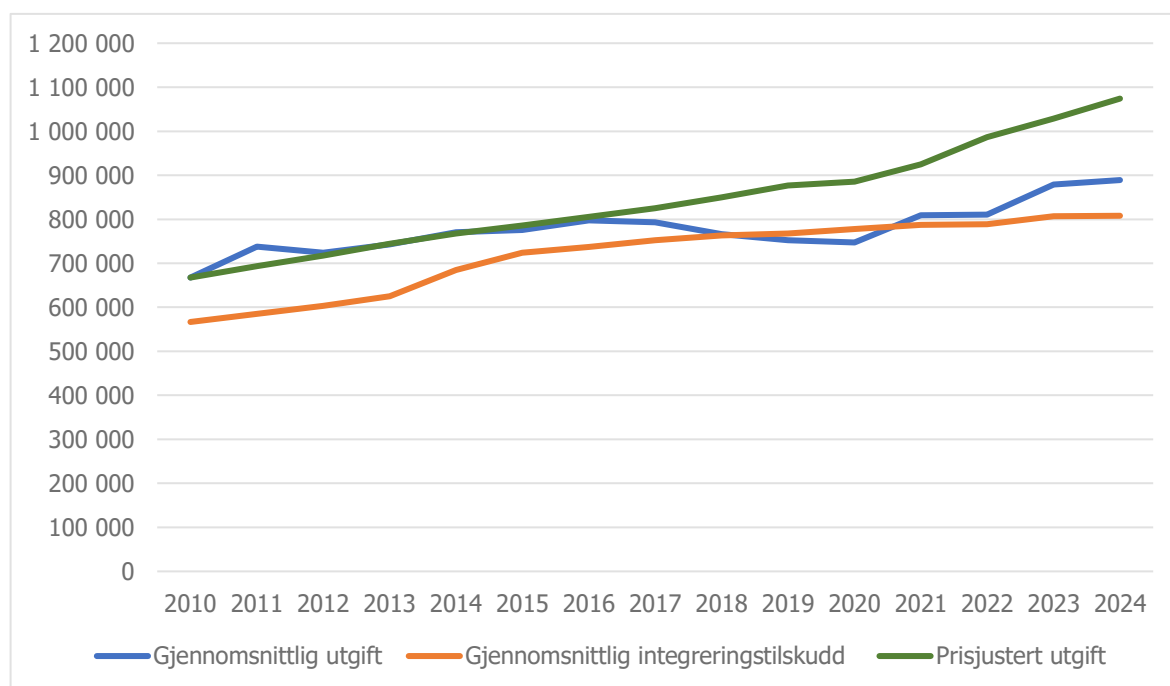
Figur 9. Gjennomsnittlig utgift per person for femårsperioden sammenlignet med gjennomsnittlig integreringstilskudd. 2010-2024. Kroner.

Kilde: Beregningsutvalget

Trenden over tid har vært en jevn økning av utgiftene, til tross for store endringer og svingninger både i antall og grupper på flyktningsfeltet. I figur 10 er det, som en illustrasjon, lagt inn en ekstra grønn linje som viser hvordan utgiftene hadde økt dersom de hadde fulgt kommunal deflator i denne perioden. Kommunal deflator er ikke alltid en like presis referanse fordi den måler samlet lønns- og prisvekst på mange områder. Figuren illustrerer likevel at økningen i utgiftsnivå i perioden fra 2010 til 2024 har vært noe lavere enn lønns- og prisveksten, målt ved kommunal deflator. I perioden 2010-2022 har det vært en svak økning i gjennomsnittlig utgift per person, noe lavere enn kommunal deflator. De siste årene har utgiftene som skal dekkes av integreringstilskuddet økt mer enn tilskuddet og dermed har dekningsgraden falt.

Figur 10. Gjennomsnittlig utgift per person for femårsperioden sammenlignet med gjennomsnittlig integreringstilskudd og prisjustert utgift. 2010-2024. Kroner.

Kilde: Beregningsutvalget

Nærmere om variasjon i utgifter fra år til år

Til tross for at det er en stabil og relativt jevn økning i gjennomsnittlig utgift over tid, vil utgiftsnivå variere fra år til år. Kommunenes utgifter avhenger blant annet av hvem flyktingene er, hva som er behovene deres, hvor mange personer som er i målgruppen og sammensetningen av denne, og ikke minst hvordan de fordeler seg på årskullene i integreringstilskuddsperioden, og hvordan det går med integreringen deres. Kommunenes utgifter avhenger også av kommunene sine tiltak og resultater, hvordan kommunene greier å tilpasse tjenestekapasitet til et varierende volum, og ikke minst av rammefaktorer som arbeidsmarked, lovverk, lønns- og rentekostnader, og stønadssatser.

Utvalget erfarer at gjennomsnittlig utgift øker i en oppbyggingsfase, med mye utgifter til etablering og livsopphold, og oppbemanning i kommunale tjenester. Etter hvert faller utgifter til etablerings- og livsopphold, flyktingene deltar i introduksjonsprogram, og en del kommuner har stordriftsfordeler. I slutten av femårsperioden avhenger kommunenes utgifter av hvor mange som kommer i arbeid, eller er avhengig av livsoppholdsytelser, om de har klart å tilpasse tjenestene etter til hvor mange nye flyktninger de bosetter.

I perioden fra forrige bosettingstopp under flyktningkrisen fra 2015 til 2017, da det ble bosatt 37 000 flyktninger på tre år, var det først en økning i gjennomsnittlig utgift fra 2015 til 2016, så samme nivå i 2017, og deretter en nedgang i gjennomsnittlig utgift hvert etterfølgende år til og med 2020.

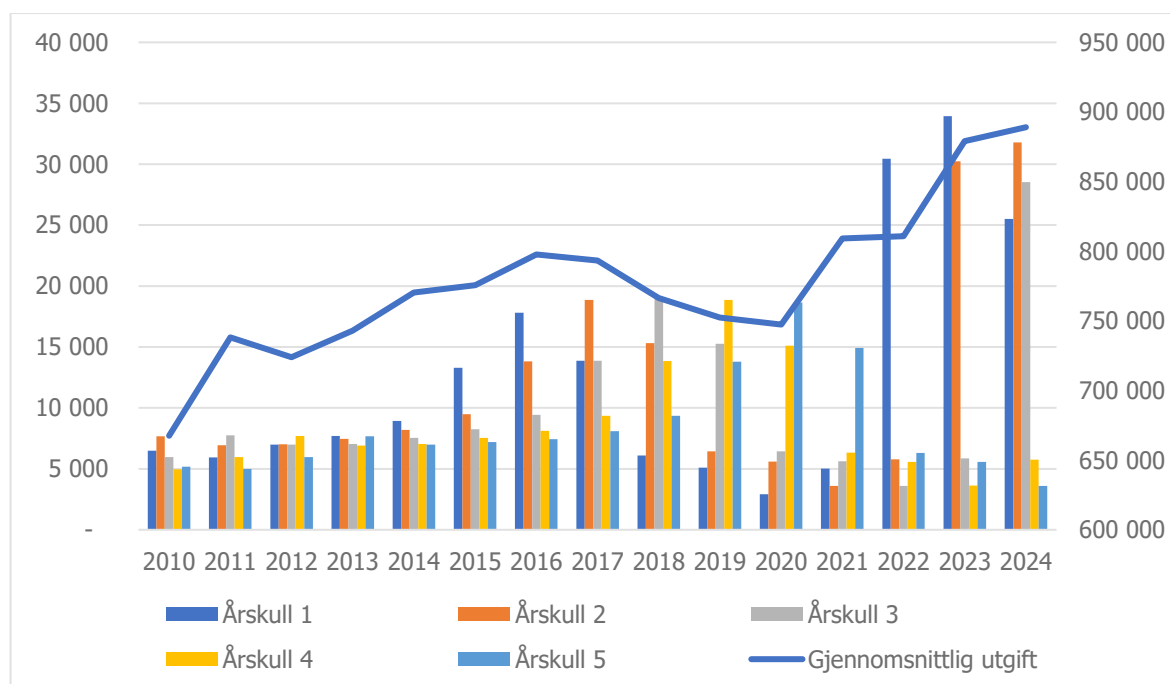
Økningen i gjennomsnittlig utgift i 2015 og 2016, og tilnærmet samme nivå i 2017, skyldtes blant annet relativt mange førstegangsbosatte i årskull 1. Det var derfor en økning i utgifter til sosialhjelp, etablering og bolig, og oppbyggingskostnader av kapasiteten på alle tjenesteområder i kommunen, før stordriftsfordeler etter hvert slo inn. Nedgang i gjennomsnittlig utgift i hvert etterfølgende år til og med 2020 skyldtes at det etter hvert var relativt få førstegangsbosatte i årskull 1, relativt få på introduksjonsprogram i årskull 2 og 3, som er de dyreste årskullene, og relativt mange i årskull 4 og 5, som er de rimeligste årskullene.

Det var en økning i gjennomsnittlig utgift i 2021. Økningen i gjennomsnittlig utgift i 2021 skyldtes at det var relativt færre i årskull 4 og 5, etter hvert som flyktningene som ble bosatt i 2015 og 2016 var ute av målgruppen og kartleggingen, og at det var kommet inn relativt flere overføringsflyktninger med større oppfølgingsbehov.

Det har vært en ny bosettingstopp fra 2022 til 2024, med langt høyere ankomster enn tidligere tilstrømninger, som følge av krigen i Ukraina. Tilnærmet samme gjennomsnittlig utgift i 2022 som i 2021 skyldtes at selv om de relativt mange førstegangsbosatte i årskull 1 i 2022 hadde behov for sosialhjelp, etablering og ventestønad, hadde de også relativt kort botid og i større grad fant bolig selv. Tilstrømmingen kom i hovedsak fra mai, og det tok litt tid før kommunene fikk oppskalert tjenestetilbudet og det var noe ventetid før oppstart i introduksjonsprogram.

Det var en betydelig økning i gjennomsnittlig utgift i 2023. Bak økningen i gjennomsnittlig utgift i 2023 lå en markant økning i sosialhjelp, etablering og sosial rådgivning, som skyldtes økte bolig-, og levekostnader, og mange barn, eldre og enslige forsørgere blant ukrainske flyktninger. Gjennomsnittlig utgift økte igjen i 2024, men mindre enn prisveksten. Det vises til nærmere omtale av endringer fra 2023 til 2024 i neste kapittel.

Figur 11. Utvikling i utgifter og fordeling av målgruppen på årskullene. 2010-2024.

Kilde: IMDi og SSB

Utviklingen i gjennomsnittlig utgift i denne perioden bidro til en tilnærmet lik dekningsgrad i årene 2015, 2016 og 2017, før en klar økning i dekningsgrad i 2018, 2019 og 2020. I 2019 og 2020 var det en overdekning av kommunenes utgifter til bosetting og integrering. Dekningsgraden gikk ned igjen i 2021 til 97,3 prosent, det som historisk sett har vært et mer normalt nivå. Lavere dekningsgrad i 2021 enn i foregående år henger sammen med at økningen i gjennomsnittlig utgift var klart høyere enn justeringen av integreringstilskuddet. Dekningsgraden var også 97,3 prosent i 2022. Selv om satsene til integreringstilskuddet ble justert ned i 2022, bidro en høy andel eldre i årskull 1, som utløste eldretilskudd, til å trekke beregnet tilskudd opp. Det bidro til at dekningsgraden ble uendret fra 2021 til 2022. Dekningsgraden gikk deretter markant ned fra 2022 til 2023 til 91,8 prosent, selv om integreringstilskuddet ble justert opp.

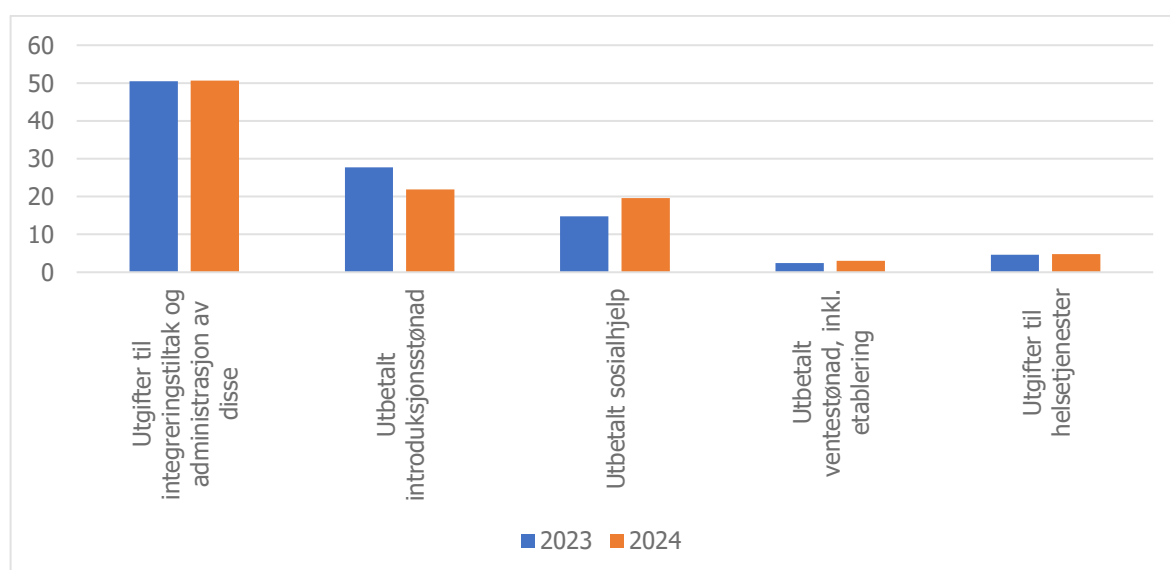
8. Utvikling i utgifter og dekningsgrad fra 2023 til 2024

Kartleggingsresultatene for 2024 ble presentert i del 2 av rapporten. Dette kapittelet beskriver hvordan utgiftene og dekningsgraden til integreringstilskuddet har endret seg fra 2023 til 2024, og årsaker til endringene.

Utgiftene som blir dekket av integreringstilskuddet økte kun med 1,1 prosent i 2024 sammenlignet med 2023. Dekningsgraden i 2024 er 90,9 prosent, som er en nedgang på 0,9 prosentpoeng fra 91,8 prosent i 2023. Tilskuddssatsene for 2023 ble videreført i 2024, mens foreløpig kommunal deflator for 2024 endte på 4,4 prosent.

Selv om det samlede utgiftsnivået kun er marginalt høyere, er det store endringer i hvordan utgiftene fordeler seg. Utgiftsområdene hvor det har vært størst endring er utbetalt introduksjonsstønad og utbetalt sosialhjelp. Utbetalt introduksjonsstønaden (2G) ble justert opp med 5,1 prosent). Utbetalt sosialhjelp økte med hele 34,7 prosent (veiledende sosialhjelpssatser ble justert opp med 3,8 prosent, etter at de hadde blitt justert opp med 10 prosent midt i året 2023). I tillegg økte ikke-klientført ventestønad, inkl. etablering med 26,1 prosent. En tredjedel av utvalgskommunene hadde ikke-klientført ventestønad, inkl. etablering. Utbetalt sosialhjelp og ventestønad inkl. etablering utgjør til sammen 22,6 prosent av utgiftene i 2024, mot 17,2 prosent i 2023. Se figur 12 for fordelingen av utgifter i 2023 og 2024.

Figur 12. Fordeling av utgifter som blir dekket av integreringstilskuddet i 2023 og 2024. Prosent.

Kilde: Beregningsutvalget

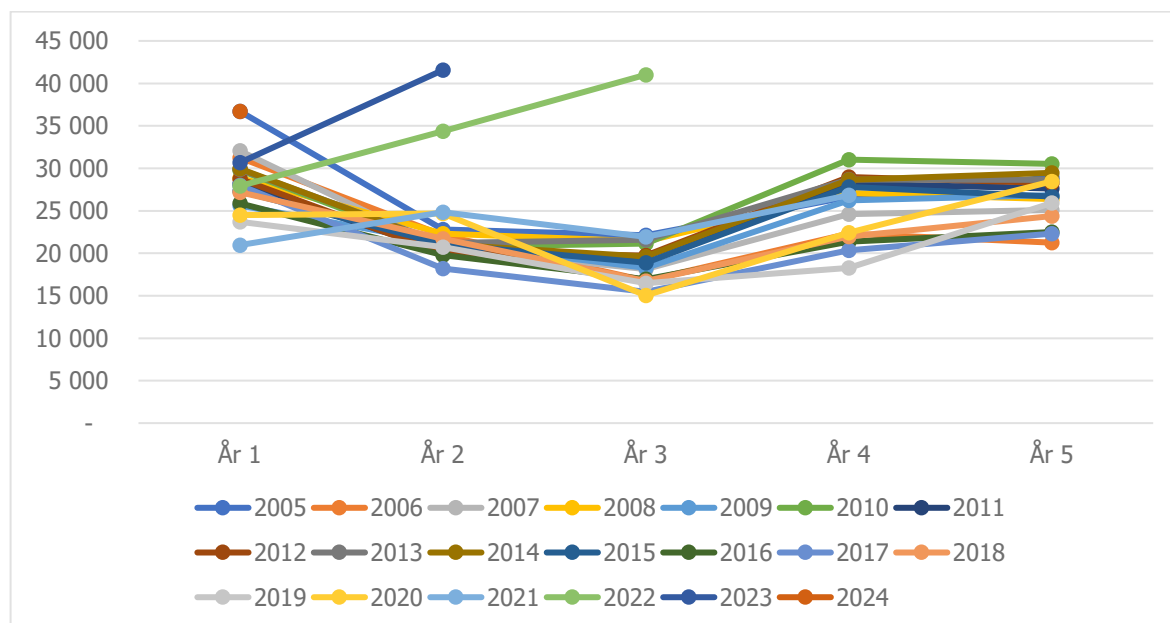
Utvikling i utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad

Kapittel 4 viste at det var en økning i utbetalt sosialhjelp fra 2023 til 2024 for alle årskullene i integreringstilskuddsperioden, men at økningen var særlig stor for årskull 3. Utbetalt introduksjonsstønad falt særlig for årskull 3. Dette henger sammen med at flyktninger fra Ukraina i hovedsak har korte introduksjonsprogram, og at personsammensetningen er annerledes enn for andre flyktninggrupper. I 2024 er det tre store årskull fra Ukraina i integreringstilskuddsperioden: 2022-kullet, 2023-kullet og 2024-kullet.

Erfaringstall fra og med kartleggingsåret 2005 viser at 2022-kullet skiller seg ganske markant fra tidligere årskull når det gjelder utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad. For årskullene 2005-2021 har utbetalt sosialhjelp vanligvis gått ned fra år 1 til år 3, før det igjen har gått opp i år 4 og 5. For 2022-kullet har imidlertid utbetalt sosialhjelp økt betydelig fra år 1 til år 3. Likeledes har utbetalt introduksjonsstønad for kullene 2005-2021 vanligvis økt fra år 1 til år 2, gått noe ned fra år 2 til år 3, og deretter gått betydelig ned for år 4 og år 5. For 2022-kullet har utbetalt introduksjonsstønad gått betydelig ned allerede fra år 2.

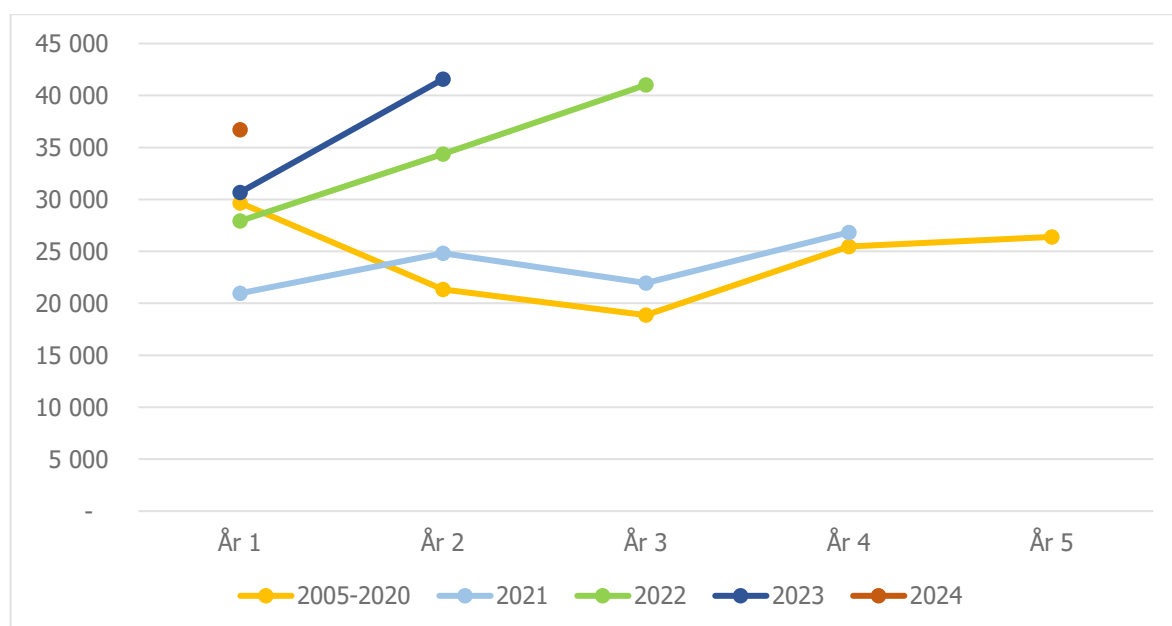
Figur 13 viser gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp per år i integreringstilskuddsperioden for hvert årskull fra og med 2005. Alle beløp er prisjustert med kommunal deflator til 2024-nivå. For å tydeliggjøre forskjellen mellom 2022-kullet og foregående årskull, er det i figur 14 beregnet et gjennomsnitt av årskullene 2005-2020.

Figur 13. Gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp per år i integreringstilskuddsperioden. Årskull 2005-2024.

Kilde: Beregningsutvalget

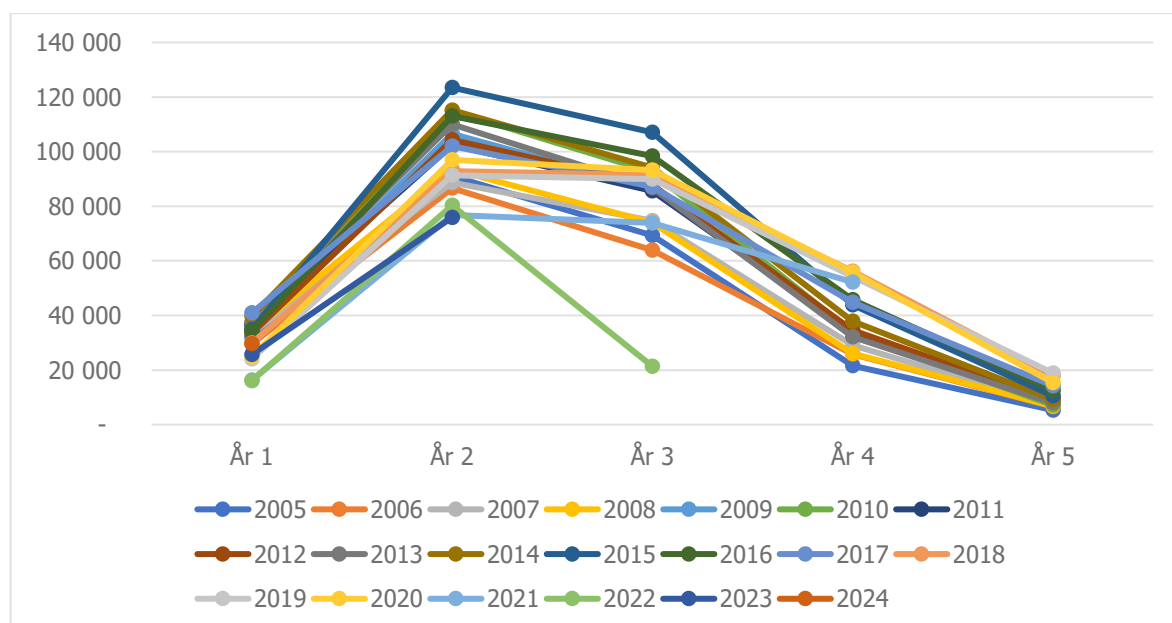
Figur 14. Gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp per år i integreringstilskuddsperioden. Årskull 2005-2024 (gjennomsnitt 2005-2020).

Kilde: Beregningsutvalget

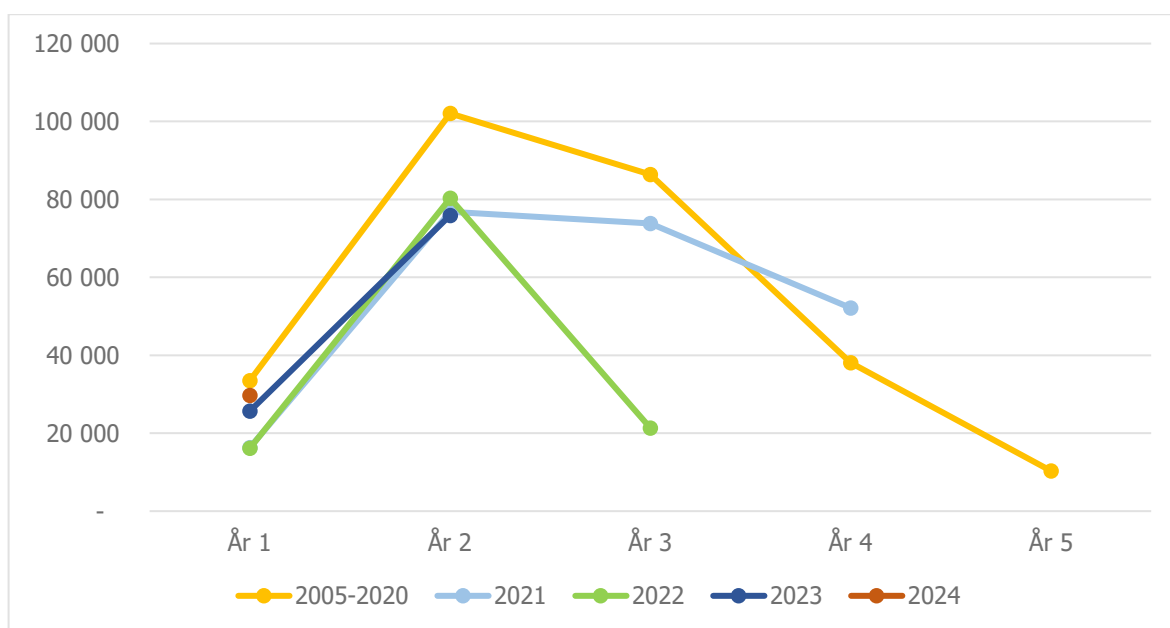
2022-kullet skiller seg, som nevnt, fra foregående årskull, også når det gjelder utbetalt introduksjonsstønad. Figur 15 viser gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønad per år i integreringstilskuddsperioden for hvert årskull fra og med 2005. Også her er alle beløp prisjustert med kommunal deflator til 2024-nivå. For å tydeliggjøre forskjellen mellom 2022-kullet og foregående årskull, er det i figur 16 beregnet et gjennomsnitt av årskullene 2005-2020.

Figur 15. Gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønad per år i integreringstilskuddsperioden. Årskull 2005-2024.

Kilde: Beregningsutvalget

Figur 16. Gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønnad per år i integreringstilskuddsperioden. Årskull 2005-2024 (gjennomsnitt 2005-2020).

Kilde: Beregningsutvalget

9. Utvikling i utgifter og dekningsgrad fremover

Dette kapitlet beskriver hvordan utgiftene og dekningsgraden til integreringstilskuddet kan komme til å utvikle seg fremover. Kapitlet beskriver faktorer som kan få betydning for kommunenes utgifter i 2025, 2026 og 2027. Kapitlet kommenterer deretter tidligere utarbeidede prognoser for utviklingen i utgifter og dekningsgrad opp mot kartleggingsresultatet for 2024. Til sist presenteres oppdaterte prognoser for utviklingen i utgifter og dekningsgrad for 2025, 2026 og 2027.

Det er generelt stor usikkerhet knyttet til å anslå utgiftsutvikling og dekningsgrad fremover. Usikkerheten blir større jo lengre frem i tid man ser. Hvilke deler av analysen det er knyttet særlig stor usikkerhet til er beskrevet i dette kapitlet. Det gjelder særlig ankomstbildet fremover og sosialhjelpsutgifter i år 4 og 5 i integreringstilskuddsperioden (det foreligger ikke erfaringstall for Ukraina-kullene).

Overordnede faktorer av betydning for utgiftsnivået

Det er mange faktorer som spiller sammen og får betydning for utgiftsnivået i kommunene: Hvem flyktingene er, hvor mange de er, sammensetningen av målgruppen og hvilke behov de har, hvordan de fordeler seg på årskullene i integreringstilskuddsperioden, volumet for første bosettingsår, når på året de ankom, utforming og dimensjonering av kommunenes tiltak og tjenester, hvilke resultater som oppnås slik som overgang til arbeid og utdanning, og ramme faktorer som arbeidsmarked, lovverk, tilskudd, lønnsnivå og politikk. Det er svært mange variabler som endrer verdi og hvor samspillet mellom dem kan endres over tid.

Mange av faktorene av betydning for utgiftsnivået i 2023 og 2024, som ble trukket frem i rapportene for 2022 og 2023, vil være relevante og av betydning for utgiftsnivået i 2025, 2026 og 2027.

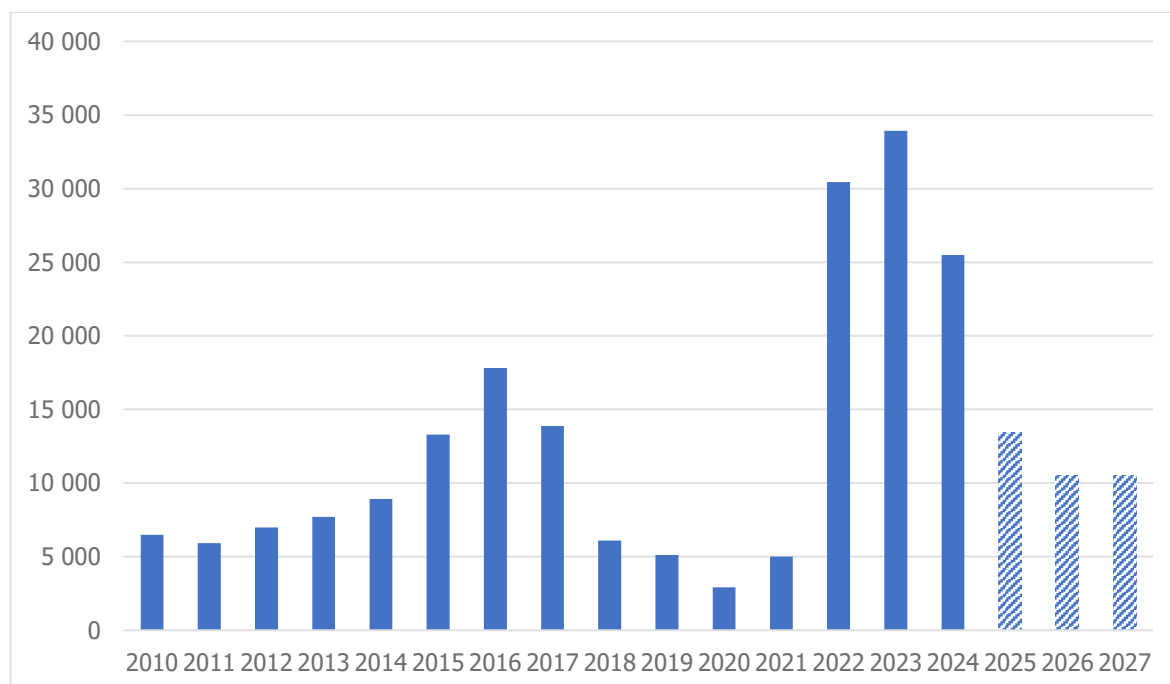
Det fortsatt stor usikkerhet rundt ankomstene og bosettingen fremover, og hvorvidt flyktingene kommer i arbeid og hva som vil være behovet for sosialhjelp. Utvalget vil derfor peke på følgende hovedfaktorer som kan påvirke utgiftsutviklingen fremover: Antallet i målgruppen og fordelingen av denne på årskullene i integreringstilskuddsperioden, og utvikling i utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad.

Antallet i målgruppen og fordelingen på årskullene

Utgiftsnivået i kommunene vil kunne endre seg med størrelsen på målgruppen og fordelingen på årskullene. Figur 17 viser antallet i årskull 1 i perioden 2010-2024, og

prognoser for antallet i årskull 1 i 2025-2027. Prognosene er basert på rapport fra Beregningsgruppen for utlendingsforvaltningen (juni 2025).

Figur 17. Antall i årskull 1 2010-2024, prognose 2025-2027*

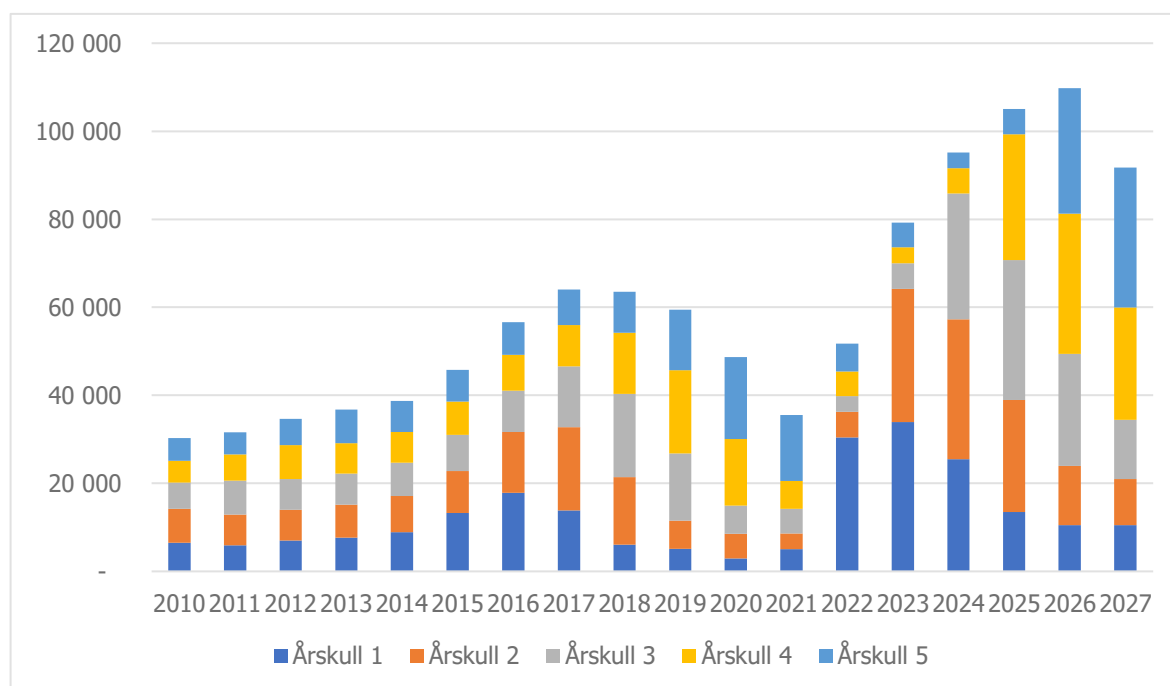
* BGU-prognoser for 2025 og 2026. Antallet for 2026 er videreført i 2027, ettersom det ikke er utarbeidet prognoser for 2027 enda.

Kilde: SSB, IMDi og BGU

Nivået på ankomster og bosetting fremover og hvordan dette vil slå ut på utgiftene er usikkert. Høy bosetting kan både kreve oppskaleringskostnader og gi økte stordriftsfordeler. Det er muligheter for stordriftsfordeler i kvalifiseringsarbeidet for en del kommuner, samtidig som det kan være utfordrende å få et veldig høyt antall personer ut i arbeid. Ved gradvis lavere bosetting, etter flere år med oppskalering, er det fare for at kommunene ikke i tilstrekkelig grad får nedskalert tjenestene, og i mindre grad får stordriftsfordeler. Ankomstene så langt i 2025 har vært lavere enn forventet. Dette kan bidra til at gjennomsnittlig utgift øker. Flere kommuner i utvalget gir imidlertid inntrykk av at de har gjort erfaringer fra forrige nedskalering, og at de denne gangen er bedre forberedt.

Figur 18 illustrerer faktisk størrelse på målgruppen og fordelingen på årskullene i perioden 2010-2024, og forventet størrelse og fordeling i perioden 2025-2027. Målgruppen forventes å øke fra ca. 97 200 i 2024 til ca. 111 800 i 2026, før den faller til ca. 93 800 igjen i 2027.

Figur 18. Størrelse på målgruppen og fordelingen på årskull i integreringstilskuddsperioden. 2010-2024, prognose 2025-2027*

* I 2025-2027 er størrelse og fordeling basert på tall i 2024 og BGU-prognoser fra juni 2025.

Kilde: SSB, IMDi og BGU

Kommunene har som regel høyest utgifter knyttet til de første årene flyktningene bor i en kommune, i forbindelse med bolig, etablering, livsoppholdsyttelser, og ikke minst kvalifisering. Mot slutten av integreringstilskuddsperioden er de fleste flyktningene ferdige i kvalifiseringstiltak, mange kommer normalt i arbeid og utdanning, og kommunens utgifter går dermed normalt ned.

Utvikling i utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad

Flyktninger fra Ukraina har jevnt over høyere utdanningsnivå enn andre flyktninggrupper og de fleste har korte og arbeidsrettede introduksjonsprogram. Samtidig er det mange barn og unge og mange eldre, som ikke kan delta i introduksjonsprogram og gå ut i arbeid. Personsammensetningen i gruppen innebærer at det kan være flere i gruppen som har behov for stønad til livsopphold.

Vi har kunnet følge ukrainerne som kom i 2022 i 2022, 2023 og 2024, med hensyn til deltakelse i introduksjonsprogram og arbeid, og mottak av sosialhjelp. 2022-kullet viser at utviklingen i utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad for ukrainerne er annerledes enn for foregående flyktninggrupper. 2022-kullet utløser et historisk høyt nivå av utbetalt sosialhjelp i år 3, men også et betydelig lavere nivå av utbetalt introduksjonsstønad.

Det er foreløpig for tidlig å si om utbetalt sosialhjelp for 2022-kullet vil reduseres i år 4 og 5. Det er også usikkert om 2023- og 2024-kullene vil ha like høy utbetalt sosialhjelp i år 3 som

2022-kullet. Vi forventer at utbetalt introduksjonsstønad for 2023- og 2024-kullet følger samme mønster som for 2022-kullet. Det vil si at den faller kraftig allerede i år 3.

Hvor høy gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp blir for disse årskullene avhenger av hvor mange som kommer i arbeid i slutten av integreringstilskuddsperioden, og hvor mange som fortsatt har behov for stønad til livsopphold. Det vil også være avhengig av den generelle utgiftsutviklingen med økte priser og boutgifter.

Tidligere prognoser vs. faktisk kartleggingsresultat

I tidligere rapporter har utvalget pekt på faktorer av betydning for utgiftsutviklingen i 2023 og 2024. Utvalget pekte da på at gjennomsnittlig utgift per person i målgruppen kunne bli høyere i 2023 og 2024 enn i 2022. Utvalget pekte særlig på risikoen for økt sosialhjelp, med henvisning til økte levekostnader og boutgifter, mange enslige forsørgere, og ikke minst hvor raskt ukrainerne kommer i jobb etter kortere programtid.

IMDi leverte i 2024 prognoser for utgiftsutviklingen fremover.⁵ Prognosen IMDi hadde for gjennomsnittlig utgift i 2024 stemmer godt overens med kartleggingsresultatet for 2024 (tabell 11). Det er imidlertid noen utgiftsområder som var overestimert og noen som var underestimert. Utbetalt sosialhjelp ble høyere enn anslått, og utbetalt introduksjonsstønad ble lavere enn anslått. Dette er i tråd med erfaringen om at utgifter kan flytte seg rundt, uten at det totale utgiftsnivået endrer seg mye.

⁵ Bestilling fra AID til IMDi, 28.05.2025. IMDi oversendte foreløpige prognoser 13.06.2025. Dette kapittelet er basert på leveransen fra IMDi, men er oppdatert med endelige tall for 2024. Medlemmene i utvalget har gitt sine innspill på prognosene.

Tabell 11. Tidligere utarbeidet prognose for 2024 og kartleggingsresultat for 2024.

	Prognose 2024	Kartleggingsresultat 2024
Utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse	465 890	450 334
Utbetalt introduksjonsstønad	212 789	194 517
Utbetalt sosialhjelp	152 886	174 587
Utbetalt ventestønad, inkl. etablering	22 029	26 639
Utgifter til helsetjenester	42 570	42 978
Gjennomsnittlig utgift per person	896 165	889 055
Tilskudd	807 020	807 951
Dekningsgrad	90,1	90,9

Kilde: Beregningsutvalget

I prognosene er erfaringstallene fra 2024 lagt til grunn. Det er fortsatt stor usikkerhet rundt utgiftene for 2022-kullet i 2025 og 2026, og tilsvarende for 2023-kullet i 2026 og 2027 og 2024-kullet i 2027.

Prognoser for utgiftsutviklingen i 2025, 2026 og 2027

I prognosene for utgiftsutviklingen i 2025, 2026 og 2027 er utviklingen på samtlige utgiftsområder vurdert.

Utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse:

- Med fortsatt store førsteårskull, og store årskull 2 og 3, antas det at utgifter til boliger og boligadministrasjon og sysselsettingstiltak m.m. vil øke (noe mer enn prisveksten).
- Utgifter til FOV/grunnskoleopplæring for voksne forventes å fortsette på et lavt nivå.
- Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige inngår i utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse som et fratrekk. Fratrekkt nedjusteres med 11 prosent fra 2024 til 2025, i tråd med nedjusteringen i statsbudsjettet, og prisjusteres deretter.
- Utgifter til kvalifiseringsprogram (KVP) er i hovedsak dekket av statlig finansiering, og ev. utgiftsutvikling på dette området vil ikke nødvendigvis gjenspeiles i prognosene.
- De andre utgiftsområdene prisjusteres for 2025, 2026 og 2027. For 2025 brukes anslått deflator på 4,1 prosent fra Teknisk beregningsutvalg sin rapport (november 2024). For 2026 og 2027 brukes prognoser for konsumprisindeksen (KPI) på hhv. 2,6 og 2,6 prosent fra SSB (mars 2025).

Utbetalt sosialhjelp:

- For utbetalt sosialhjelp anslås utgiftene for hvert enkelt årskull i hvert enkelt år.
- Den store usikkerheten knytter seg til hvordan det går med integreringen av Ukraina-kullene i perioden etter endt introduksjonsprogram. Dette gjelder altså 2022-kullet i 2025 og 2026, 2023-kullet i 2026 og 2027, og 2024-kullet i 2027.
- Fordi usikkerheten rundt nivået på utbetalt sosialhjelp for disse årskullene er såpass stor, gis det tre anslag, et hovedanslag og to alternative anslag (se figurer 19 og 20).
- I hovedanslaget går utbetalt sosialhjelp for disse årskullene gradvis ned i år 4 og år 5. Det antas at et generelt gunstig arbeidsmarked, et jevnt over høyere utdanningsnivå, gradvis bedre norskkunnskaper, sysselsettingstiltak, arbeidsretting mv. bidrar til at flere kommer i arbeid når det har gått mere tid.
- Det andre anslaget er noe mindre optimistisk. Det anslås at utbetalt sosialhjelp for disse årskullene holder seg på samme nivå i år 4 som i år 3, før det går ned i år 5.
- Det tredje anslaget er det mest optimistiske. Det anslås at utbetalt sosialhjelp for disse årskullene går gradvis ned både i år 4 og år 5, men i større grad enn i hovedanslaget.
- I alle tre anslag er legges 2022-kullets mønster til grunn for utgiftene til 2023- og 2024-kullene.

Utbetalt introduksjonsstønad:

- For utbetalt introduksjonsstønad anslås utgiftene for hvert enkelt årskull for hvert enkelt år.
- Utbetalt introduksjonsstønad vil særlig slå inn i andre og tredje halvår etter bosetting, for Ukraina-kullene. Det vil kunne være noen utbetalinger også i fjerde halvår, på grunn av permisjoner og annet fravær, og lengre program for noen, både flyktninger fra Ukraina og flyktninger fra andre land med lengre programtid. 2022-kullets mønster legges til grunn for utgiftene til 2023- og 2024-kullene.

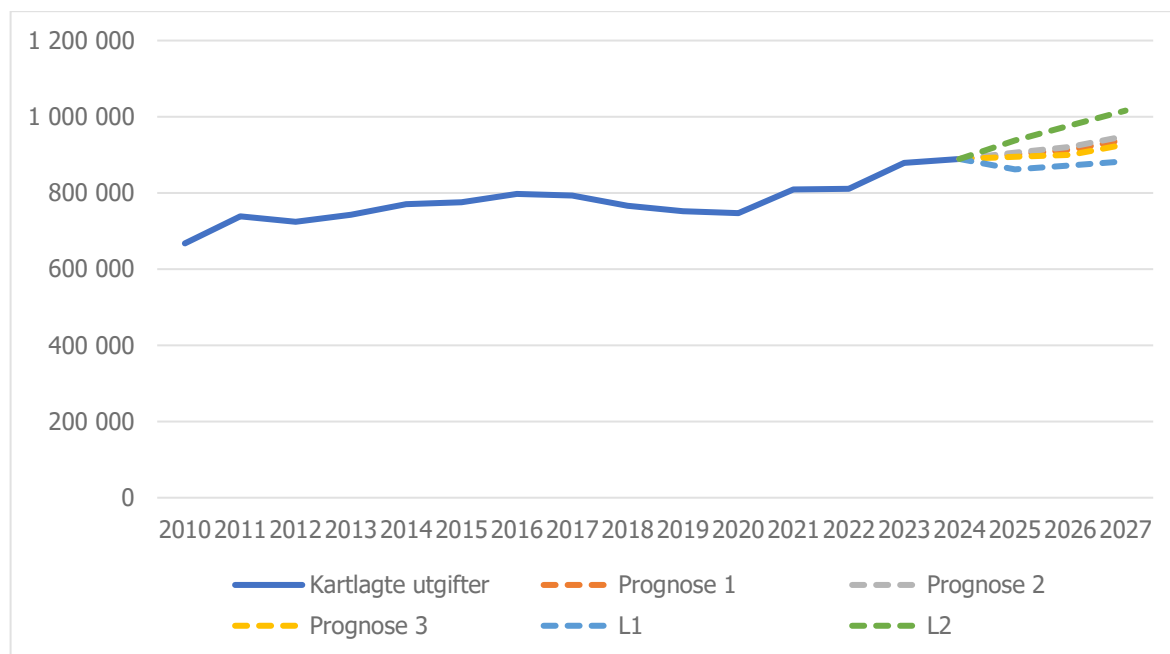
Andre utgifter:

- Utbetalt ventestønad, inkl. etablering prisjusteres for 2025, 2026 og 2027, etter ovennevnte faktorer. Gjennomsnittlig ventestønad for det første årskullet anslås å ligge på omtrent samme nivå de kommende årene som i foregående år.
- Utgifter til helsetjenester prisjusteres for 2025, 2026 og 2027. Utgifter til helsetjenester ble sist kartlagt i 1996 og er prisjustert etter det. Beregningsutvalget skal kartlegge helseutgiftene for 2025 i 2026. Det vil da kunne bli endringer i utgiftene som legges til grunn på dette området.

Figur 19 viser utgiftsutviklingen for de siste årene, og ulike prognoser for utgiftsutviklingen fremover. Her er inkludert fem ulike alternativer for utgiftsutviklingen fremover. L2 fortsetter den lineære trendlinjen for årene 2022-2024. L1 fortsetter den lineære trendlinjen for årene 2010-2024. Prognoser 1, 2 og 3 viser til de ulike anslagene for utbetalt sosialhjelp, med det mest realistiske scenariet som prognose 1, og de to andre som 2 og 3. Figur 20 viser samme utgiftsutvikling, anslag og prognoser som figur 19, avgrenset til året 2022 og fremover.

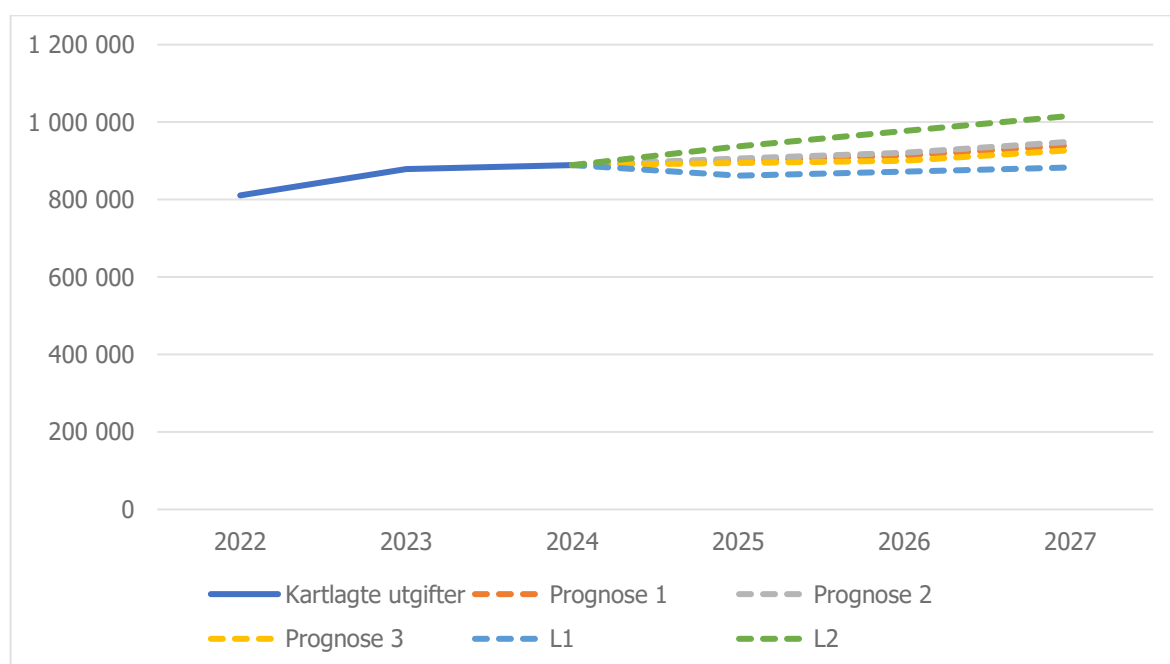
De ulike anslagene for utbetalt sosialhjelp (med ulike nivåer for år 4 og 5 i integreringstilskuddsperioden) påvirker ikke gjennomsnittlig utgift i veldig stor grad. Prognose 2 er 0,5 prosent høyere enn prognose 1 i 2025, 0,9 prosent høyere i 2026 og 1,0 prosent høyere i 2027. Prognose 3 er 0,7 prosent lavere enn prognose 1 i 2025, 1,5 prosent lavere i 2026 og 1,3 prosent lavere i 2027.

Figur 19. Utgiftsutviklingen 2010-2024, og ulike prognoser og trendlinjer for 2025-2027

Kilde: Beregningsutvalget

Figur 20. Utgiftsutviklingen 2022-2024, og ulike prognoser og trendlinjer for 2025-2027

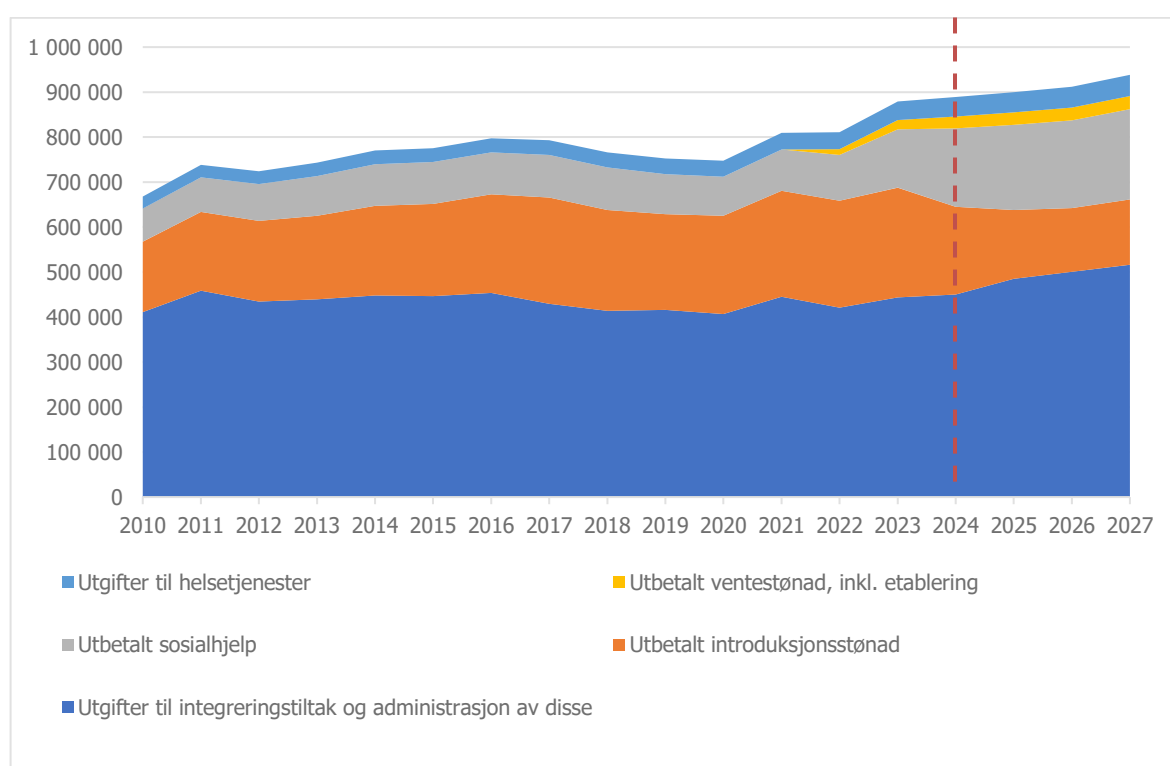
Kilde: Beregningsutvalget

Figur 21 viser utgiftsutviklingen fra 2010 til 2024 og prognoser fra 2025 til 2027 (prognose 1), fordelt på de ulike utgiftsområdene. Prognosene innebærer en forskyvning av utgifter fra utbetalt introduksjonsstønad til utbetalt sosialhjelp.

Det er stor usikkerhet om hva de ulike faktorene som er omtalt ovenfor (og andre faktorer som ikke er omtalt) samlet sett kan bety for utgiftsnivået til kommunene i 2025, 2026 og 2027, og for dekningsgraden til integreringstilskuddet.

Mye tyder på at kommunenes utgifter som skal dekkes av integreringstilskuddet vil fortsette å gå svakt opp i 2025, 2026 og 2027. Forskjellen fra forrige bosettingstopp er et langt større volum, og at en høy andel av flyktningene nå får kortere kvalifiseringsløp.

Figur 21. Utgiftsutviklingen 2010-2024, og prognoser for 2025-2027

Kilde: Beregningsutvalget

Prognose for forventet dekningsgrad i 2025, 2026 og 2027

For beregningstekniske formål er tilskuddssatsene for 2025 lagt til grunn for 2025, og disse er nominelt videreført i 2026 og 2027. Samme personsammensetning og dermed det samme tilskuddsbeløpet er lagt til grunn for alle de tre årene. Ved justering av integreringstilskuddet vil dekningsgraden endre seg.

I hovedalternativet forventes dekningsgraden å være 93,2 prosent i 2025, 91,9 prosent i 2026 og 89,3 prosent i 2027, ut fra anslått utgiftsnivå og nominell videreføring av tilskuddssatsene fra 2025.

Tabell 12. Utgifter, tilskudd og dekningsgrad for 2024 og prognose for 2025, 2026 og 2027.

	2024	Prognose 2025	Prognose 2026	Prognose 2027
Utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse	450 334	486 515	501 810	517 704
Utbetalt introduksjonsstønad	194 517	153 202	141 777	145 464
Utbetalt sosialhjelp	174 587	188 813	195 325	200 403
Utbetalt ventestønad, inkl. etablering	26 639	27 731	28 452	29 192
Utgifter til helsetjenester	42 978	44 740	45 904	47 097
Gjennomsnittlig utgift per person	889 055	901 001	913 269	939 860
Tilskudd	807 951	839 381	839 381	839 381
Dekningsgrad	90,9	93,2	91,9	89,3

Figur 22. Oversikt over femårskullene 2021-2027, og noen faktorer som påvirker utgiftene

År og årskull 1	Femårskull i 2021	Femårskull i 2022	Femårskull i 2023	Femårskull i 2024	Femårskull i 2025	Femårskull i 2026	Femårskull i 2027
2017: 13 868							
2018: 6 094	Femårskullet er ca. 35 500 , rundt 42 prosent er fra det store 2017-kullet, fra krigen i Syria, få nyankomne, mange med lang botid, gjennomsnittsutgiftene er noe lavere.	Femårskullet er ca. 51 700 . De store kullene fra Syria-krigen er ute. Ett stort kull med ukrainere er inne. Førsteårskullet utgjør rundt 59 prosent. Oppbyggingskostnader, etablering, livsopphold, bolig.	Femårskullet er ca. 79 200 . To store kull med ukrainere utgjør rundt 81 prosent. Mye etablering og livsopphold, mye bolig, oppbyggingskostnader intro, mange som skal ha norsk og intro, grunnskole øker.	Femårskullet er ca. 95 200 . Tre store kull med ukrainere utgjør rundt 90 prosent. Årskull 4 og 5 utgjør kun 10 prosent. 2022-kullet ute av intro, 2023- og 2024-kullet deltar. Utgifter til etableringskostnader og livsopphold. Høy gjennomsnittsutbetaling av sosialhjelp til 2022-kullet.	Femårskullet blir ca. 107 100 . Fire kull med ukrainere utgjør rundt 93 prosent. Mye utgifter til kvalifisering og sosialhjelp. Mange ferdig med korte introprogram. Usikkerhet særlig rundt 2022- og 2023-kullet i 2025. X-faktor er 2022- og 2023-kullenes selvforsørgelse, størrelsen på 2025-kullet.	Femårskullet blir ca. 111 800 . Første året med fem kull etter krigen i Ukraina. Høy andel i årskull 4 og 5. Kapasitetsutfordringer bolig, nedbygging i norsk og i intro, oppskalering sysselsettings tiltak og sosialhjelp. X-faktor er arbeidsdeltakelse og selvforsørgelse for 2022- og 2023-kullet, ankomst og ev. retur.	Femårskullet blir ca. 93 800 . Andre året med fem kull etter krigen i Ukraina, men det første store kullet er ute av målgruppen. Høy andel i årskull 3, 4 og 5. Antallet i intro blir lavere, men stort behov for sosialhjelp og andre tiltak.
2019: 5 104							
2020: 2 916							
2021: 5 015							
2022: 30 447							
2023: 33 933							
2024: 25 501							
2025: 13 460							
2026: 10 490							
2027: 10 490							

Del 4 Mandat, målgruppe og metode

Del 4 beskriver kartleggingens målgruppe og kartleggingsmetode, og har fire kapitler. Kapittel 10 beskriver Beregningsutvalgets mandat, kapittel 11 beskriver målgruppen, kapittel 12 beskriver tilskuddsordningene for målgruppen og kapittel 13 beskriver kartleggingsmetoden.

10. Mandat

Mandatet for kartleggingen er⁶:

Beregningsutvalget skal hvert år kartlegge kommunenes utgifter til bosetting og integrering. Kartleggingen må tilpasses det til enhver tid gjeldende regelverk.

Beregningsutvalget ble opprettet av Kommunal- og arbeidsdepartementet i 1991 som en oppfølging av St. meld. 61 (1989-90). Utvalget har hvert år siden 1991 kartlagt kommunene sine utgifter til bosetting og integrering av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag. En ser utgiftene opp mot integreringstilskuddet, særskilt tilskudd og norsktilskuddet. Målet er å gi en så korrekt framstilling som mulig av utgiftene til målgruppen som utløser tilskuddene. Resultatet av kartleggingen inngår i regjeringen sine avgjørelser for tilskuddsordningene sine satser.

Beregningsutvalget drøfter og analyserer resultatene fra kartleggingen og gir en forklaring på årsakene til eventuelle endringer i utgiftene til kommunene. Beregningsutvalget skal også analysere utgiftene over tid.

Integreringstilskuddet og særskilt tilskudd for bosetting av enslige mindreårige flyktninger

Det året flyktningene bosettes i kommunene og i de fire neste årene, skal integreringstilskuddet (og særskilt tilskudd for bosetting av enslige mindreårige flyktninger) dekke kommunenes gjennomsnittlige utgifter til bosetting og integrering. Dette inkluderer utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse, sosialhjelp, introduksjonsstønad, etablering og ventestønad, og helsetjenester til flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag.

Beregningsutvalget gjennomfører en egen undersøkelse for å kartlegge utgiftene til integreringstiltak og administrasjon av disse (hovedundersøkelsen). Utgiftene blir kartlagt ved hjelp av spørreskjemaer til utvalgskommunene. Grunnen er at det ikke er mulig å hente opplysningene direkte fra eksisterende kommunerapportering. Om lag 20 kommuner deltar i kartleggingen hvert år. I 2024 deltok 24 kommuner i kartleggingen. En tar hensyn til størrelse, geografisk spredning og at de samlet har bosatt en stor nok del av målgruppen.

⁶ Det vises til vedlegg 1 for hele mandatet

Utgiftsområdene som blir kartlagt i hovedundersøkelsen er:

- Sosial rådgivning og veiledning
- Introduksjonsprogram
- FOV/grunnskoleopplæring for voksne
- Kvalifiseringsprogram (KVP)
- Sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening
- Boliger og boligadministrasjon
- Pleie og omsorg i hjemmet, aktivisering og støttekontakt
- Barne- og ungdomsvern
- Ekstratiltak i grunnskolen
- Barnehage
- Felleskostnader
- Kultur- og ungdomstiltak

Beregningsutvalget kartlegger kommunenes netto driftsutgifter. Statstilskudd (med unntak fra integreringstilskudd, særskilt tilskudd og norsktilskudd), refusjoner, salgs- og leieinntekter og andre inntekter blir trukket fra brutto driftsutgifter.

Utgiftene til sosialhjelp og introduksjonsstøtte blir innhentet ved hjelp av KOSTRA-tall som Statistisk sentralbyrå (SSB) arbeider med.

Norsktilskuddet

Kommunene blir tildelt et persontilskudd for å dekke utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere. Beregningsutvalget gjennomfører en undersøkelse for å kartlegge utgiftene til opplæring i norsk og samfunnskunnskap (voksenopplæringsundersøkelsen). Utgiftene blir kartlagt ved hjelp av spørreskjemaer til utvalgs kommunene. Opplysningene som er innhentet via spørreskjemaet kan deles inn i tre hovedkategorier; omfang, utgifter og inntekter.

Beregningsutvalgets sammensetning

Beregningsutvalget består av fire representanter fra kommunesektoren, og fire representanter fra staten. Utvalget hadde i kartleggingsperioden følgende sammensetning:

Fra staten:

- Benedicte Falch-Monsen, utvalgsleder og fagdirektør, IMDi
- Tor Håkon Skomsvold, direktør, Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
- Marte Kari Huse, seniorrådgiver, Statsforvalteren i Innlandet
- Hanna Maria Krange, avdelingsdirektør, HK-dir

Fra kommunesektoren:

- Nina Gran, fagleder, KS
- Rune Bye, avdelingsdirektør, KS
- Inger Marie Karto, økonomirådgiver, Sandefjord kommune
- Jon Erik Rønning, avdelingsleder, Lillehammer kommune

Hedda Kyrkjerud, Lisa Birgitta Lundgaard og Xavier Taylor Larsen, IMDi, har vært utvalgssekretærer.

Kari Kraakenes, rådgiver, SSB, har utarbeidet nasjonale tall på sosialhjelp og introduksjonsstønad.

11. Målgruppene

Beregningsutvalgets kartlegginger har to ulike målgrupper. Beregningsutvalget skal kartlegge kommunenes utgifter til personer som utløser integreringstilskudd. Den ene målgruppen er derfor flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag, personer med midlertidig kollektiv beskyttelse, personer som har kommet på familieinnvandring med disse og barn født inntil seks måneder etter at mor er bosatt i en kommune. Enslige mindreårige som utløser integreringstilskudd utgjør en undergruppe i denne målgruppen.

Beregningsutvalget skal også kartlegge kommunenes utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere. Målgruppen for kartleggingen av utgiftene til opplæring i norsk og samfunnskunnskap skiller seg fra målgruppen for integreringstilskudd. Målgruppen i denne kartleggingen er alle som deltar i opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Se kapittel 6 for nærmere beskrivelse av denne målgruppen.

Tabell 13 viser en oversikt over størrelsen og sammensetningen til målgruppen for integreringstilskudd. Antallet personer som utløste integreringstilskudd i 2024 er 95 195 på landsbasis. Dette er en økning på 20,2 prosent sammenlignet med året før. Økningen skyldes at antallet førstegangsbosatte som kom inn i målgruppen i 2024-kullet er vesentlig høyere enn antallet personer som gikk ut av målgruppen i 2019-kullet. Det er en nedgang i antallet førstegangsbosatte på 24,0 prosent sammenlignet med 2023.

Tabell 13. Størrelse og sammensetning av målgruppen som utløser integreringstilskudd. 2023 og 2024. Antall personer.

	2023	2024	Endring	Prosentvis endring
Antall personer i målgruppen, hele landet (SSB)	79 230	95 195	15 965	20,2
Antall personer i målgruppen, valgskommunene (SSB)	23 142	25 501	2 359	10,2
Antall EM i målgruppen, hele landet (SSB)	1 294	2 166	872	67,4
Antall EM i målgruppen, valgskommunene (SSB)*	647	970	323	49,9
Antall førstegangsbosatte, hele landet (IMDi's tall)**	33 701	25 618	-8 083	-24,0
-hvorav personer i familier	26 678	19 392	-7 286	-27,3
-hvorav enslige voksne	6 375	5 429	-946	-14,8
-hvorav enslige mindreårige	647	797	150	23,2
Antall førstegangsbosatte, valgskommunene (kommunenes tall)	9 776	7 737	-2 039	-20,9

* Inkl. samtlige valgskommuner, også de som ikke er med i beregning av utgifter til enslige mindreårige

** Ekskl. familiegjenforente

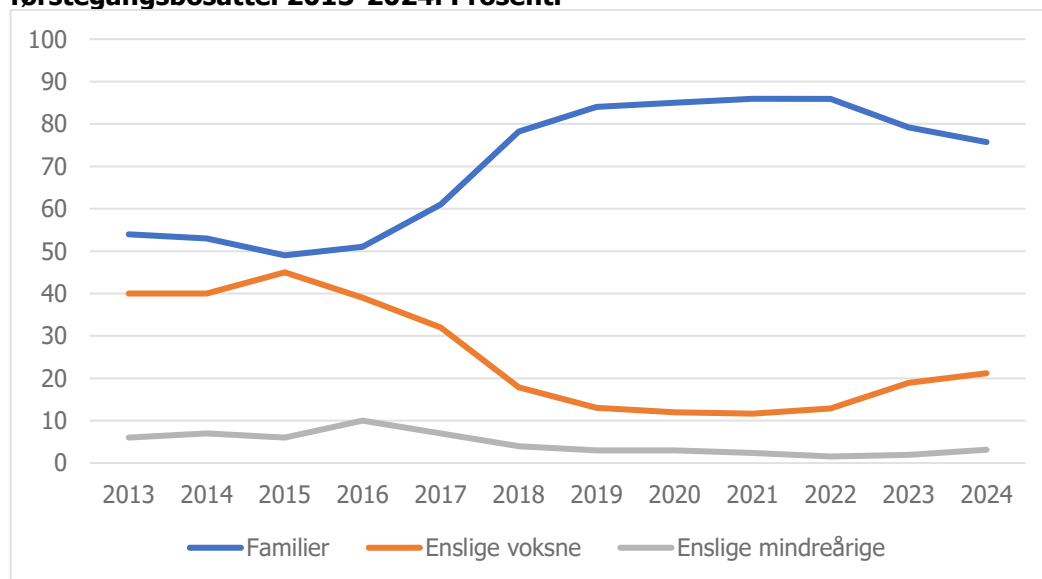
Kilde: SSB, IMDi og Beregningsutvalget

Størrelsen på målgruppen i valgskommunene øker med 10,2 prosent fra 23 142 personer i 2023 til 25 501 personer i 2024. Av det totale antallet flyktninger som utløser integreringstilskudd, bor 26,8 prosent i valgskommunene i 2024, mot 29,2 prosent i 2023, som er en nedgang på 2,4 prosentpoeng. Det var 24 kommuner med i utvalget i 2024, mot

23 kommuner i 2023. Utvalget vurderer kartleggingens representativitet som god med hensyn til andelen og sammensetning av målgruppen, geografi og størrelse, og type kommuner som er med. Store og mellomstore kommuner er noe overrepresentert.

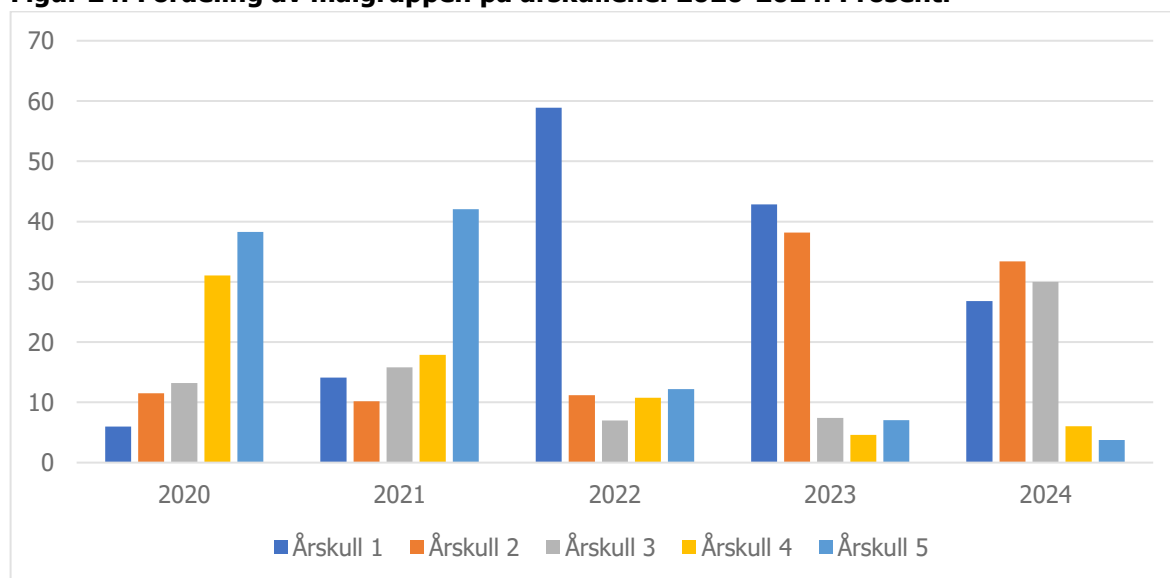
Hvem flykningene er, hvor mange de er, og hvor de er i integreringsløpet, påvirker utgiftsbildet. I 2024 er om lag 87,0 prosent av de førstegangsbosatte flykningene personer med kollektiv beskyttelse (fra Ukraina), og om lag 75,7 prosent er en del av en familie. Se også beskrivelser av målgruppen og representativitet i kapittel 13.

Figur 23. Del personer i familier, enslige voksne og enslige mindreårige blant førstegangsbosatte. 2013-2024. Prosent.

Kilde: IMDi

Figur 24. Fordeling av målgruppen på årskullene. 2020-2024. Prosent.

Kilde: IMDi og SSB

12. Tilskuddsordningene

Integreringstilskudd

Integreringstilskuddet skal dekke kommunene sine utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse, sosialhjelp og introduksjonsstønad for flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag. Beregningsutvalget kartlegger femårsperioden hvor personene utløser tilskudd.

Integreringstiltak er tjenester som sosial rådgivning og veiledning, introduksjonsprogram, FOV/grunnskoleopplæring for voksne, kvalifiseringsprogram, sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening, boliger og boligadministrasjon, pleie og omsorg i hjemmet, aktivisering og støttekontakt, barnevern, ekstratiltak i grunnskolen, kultur og ungdomstiltak og barnehage. Tabell 14 viser satsene for integreringstilskuddet for år 1-5.

Tabell 14. Integreringstilskudd etter antall år bosatt i Norge. 2020-2024. Kroner.

	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	Totalt
2020	241 000 (enslige voksne)	246 000	174 000	86 000	72 000	819 000 (enslige voksne)
	187 000 (enslige mindreårige)					765 000 (enslige mindreårige)
	194 300 (voksne og barn)					772 300 (voksne og barn)
2021	241 000 (enslige voksne)	249 000	177 300	88 000	72 000	827 300 (enslige voksne)
	187 000 (enslige mindreårige)					773 300 (enslige mindreårige)
	194 300 (voksne og barn)					780 600 (voksne og barn)
2022	234 900 (enslige voksne)	243 100	172 900	85 700	70 200	806 800 (enslige voksne)
	182 300 (enslige mindreårige)					754 200 (enslige mindreårige)
	189 400 (voksne og barn)					761 300 (voksne og barn)
2023	241 100 (enslige voksne)	249 500	177 400	88 000	72 000	828 000 (enslige voksne)
	187 000 (enslige mindreårige)					773 900 (enslige mindreårige)
	194 400 (andre)					781 300 (voksne og barn)
2024	241 100 (enslige voksne)	249 500	177 400	88 000	72 000	828 000 (enslige voksne)
	187 000 (enslige mindreårige)					773 900 (enslige mindreårige)
	194 400 (andre)					781 300 (voksne og barn)

Kilde: IMDi

For personer som kommer på familieinnvandring til personer som har fått opphold på humanitært grunnlag, får kommunen tre år med integreringstilskudd. Barn som blir født innen seks måneder etter at mor ble bosatt i en kommune er også i målgruppen for integreringstilskudd.

For personer over 60 år og barn i alderen 0-5 år utbetaler man i tillegg eldretilskudd og barnehagetilskudd i bosettingsåret. Satsen for eldretilskudd var 180 600 kroner per person i 2024. Satsen for barnehagetilskudd var 27 800 kroner per barn.

Tabell 15. Ekstratilskudd i tillegg til integreringstilskuddet. 2024. Kroner.

	Utbetalinger	Sats 2024
Tilskudd 1 for personer med nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker	Engangstilskudd	196 400
Tilskudd 2 for personer med alvorlig nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker	Årlig maksbeløp, maksimalt 10 år	1 608 000
Eldretilskudd per person over 60 år	Engangstilskudd	180 600
Barnehagetilskudd per barn i alderen 0-5 år	Engangstilskudd	27 800
Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige, 0-16 år	Årlig	1 194 800
Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige, 17-20 år	Årlig	753 500

Kilde: IMDi

Særskilt tilskudd

Målgruppen for særskilt tilskudd er alle barn og unge under 18 år som kommer til landet uten foreldre eller andre voksne med foreldreansvar. Kommunene mottar særskilt tilskudd selv om personene har fylt 18 år ved bosetting, gitt at vedkommende var registrert som enslig mindreårig ved innkomst til landet og at vedkommende var under 18 år på vedtakstidspunktet. Tilskuddet blir utbetalt fra og med den måneden vedkommende blir bosatt i en kommune, og til og med det året den enslige mindreårige fyller 20 år. I bosettingsåret differensieres det særskilte tilskuddet etter bosettingstidspunkt. Undersøkelsen omfatter personer som utløser både integreringstilskudd og særskilt tilskudd for kartleggingsåret.

I 2017 ble refusjonsordningen for kommunale barnevernsutgifter for enslige mindreårige avviklet. Midlene ble overført til IMDi sitt særskilte tilskudd, og satsene ble kraftig oppjustert. Tilskuddet har to satser. For enslige mindreårige i alderen 0-16 år mottar kommunene en høy sats som i kartleggingsåret var 1 194 800 kroner per person. For enslige mindreårige i alderen 17-20 år mottar kommunene en lav sats på 753 500 kroner i kartleggingsåret.

Norsktilskudd

Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere er et persontilskudd fordelt over tre år. Tilskuddet blir utbetalt i to satser. Lav sats gjelder personer fra Vest-Europa, Nord-Amerika, Australia og New Zealand. Personer fra nordiske land utløser ikke tilskudd. Personer som utløser høy sats er personer som kommer fra Afrika, Asia, Oseania (unntatt Australia og New Zealand), Øst-Europa, Sør-Amerika og Mellom-Amerika.

Tabell 16. Satser for tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere. 2023 og 2024. Kroner.

År	Satser fra og med 2023		Satser fra og med 2024	
	Lav sats	Høy sats	Lav sats	Høy sats
År 1	16 100	38 100	16 800	39 700
År 2	29 300	75 600	30 600	78 900
År 3	18 400	52 100	19 100	54 400
Sum	63 800	165 800	66 500	173 000

Kilde: IMDi

Tilskudd til opplæring i norsk for voksne personer med kollektiv beskyttelse er et persontilskudd fordelt på et år. Tilskuddet har bare en sats, som i 2024 var 48 400 kroner. Det kan fattes vedtak om utvidet opplæring i inntil 6 måneder av gangen. Dersom kommunen fatter vedtak om utvidet norskopplæring, vil dette utløse tilskudd på 28 600 kroner per vedtak om utvidet norskopplæring.

I tillegg til persontilskudd blir det utbetalt et grunntilskudd til kommuner som per. 15. januar 2024 hadde mellom 1-3 deltakere (233 000 kroner) og 4-150 deltakere (694 600 kroner) for innbyggere i personkretsen for rett og plikt, eller bare rett, til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Formålet med tilskuddet er å bedre økonomiske rammevilkår for små og mellomstore kommuner når det gjelder norskopplæring.

13. Kartleggingsmetode

Beregningsutvalget kartlegger utgifter som er relevante for tre statlige tilskudd: integreringstilskuddet, særskilt tilskudd for bosetting av enslige mindreårige og norsktilskuddet (tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, og tilskudd til opplæring i norsk for voksne personer med kollektiv beskyttelse).

Integreringstilskuddet skal dekke kommunene sine utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse, sosialhjelp og introduksjonsstønad i fem år fra bosettingsåret. Kommunene sine gjennomsnittlige utgifter til integreringstilskudd og administrasjon av disse kartlegges over et år. For å kunne sammenligne utgiftene med samlet tilskudd over hele femårsperioden blir utgiftene multiplisert med fem år.

Utgiftene til integreringstiltak og administrasjon av disse blir kartlagt ved hjelp av spørreskjemaer til om lag 20 utvalgskommuner (24 kommuner i 2024 for å dekke en viss andel av målgruppen). Utgifter til sosialhjelp og introduksjonsstønad blir innhentet ved hjelp av KOSTRA-tall, og er utarbeidet av SSB.

Utgiftene til norskopplæring blir kartlagt i et eget spørreskjema i de samme utvalgskommunene (23 kommuner i 2024). Kartleggingen danner grunnlag for å beregne utgifter per undervisningstime og dekningsgraden til norsktilskuddet. I rapporten presenteres nominelle beløp med mindre en opplyser om noe annet.

Kapittelet beskriver datagrunnlaget og utvalget sin kartleggingsmetode, samt vurdering av datakvalitet.

Integreringstiltak og administrasjon av disse

Beregningsutvalget kartlegger kommunene sine utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse gjennom en spørreundersøkelse som blir utfyllt av utvalgskommunene. Kommunene får systematisk veiledning til utfylling og innrapportering. Årsaken til at en benytter spørreskjema er at opplysningene ikke er mulig å hente ut opplysningene direkte fra allerede eksisterende kommune-stat-rapportering (KOSTRA). Spørreskjema er utarbeidet av Beregningsutvalget, og justeres ved behov.

I hver kommune blir det oppnevnt en kontaktperson som har ansvar for å koordinere arbeidet med innhenting av opplysninger fra de ulike tjenesteområdene. Hvert år blir utvalgskommunene invitert til et oppstartseminar (i desember eller januar). På seminaret blir deltakerne orientert om bakgrunnen for utvalgsarbeidet og opplegget for gjennomføring av datainnsamlingen.

Beregningsutvalget besøker utvalgskommunene i februar eller mars for å bistå med datainnsamlingen fra de ulike kommunale tjenesteområdene/kontorene. Foreløpige utfylt skjema blir sendt til Beregningsutvalget, som gjennomgår skjemaet både før og etter kommunebesøket. Beregningsutvalget stiller spørsmål og ber om tilleggsinformasjon om det er noe som er uklart for å redusere usikkerhet i resultatene.

Utgiftsområdene som blir kartlagt

I spørreskjemaet blir kommunene bedt om å oppgi faktiske regnskapstall eller anslå hvor stor del av den samlede kapasiteten innenfor de ulike tjenesteområdene som i kartleggingsåret var brukt på målgruppen. Om kommunen ikke kjenner til faktiske regnskapstall benytter en to ulike framgangsmåter:

- 1) Identifisere faktisk ressursbruk, ved å vurdere hvor mange årsverk ved de aktuelle kontorene ble brukt til håndtering av målgruppen, og deretter beregne hvor stor del dette utgjør av totalt antall årsverk. Metoden har vært aktuell for små kommuner og/eller kommuner med oversiktlig organisering av tjenestene til målgruppen.
- 2) Bruke kommunene sine opplysninger om målgruppen sin del av det totale antallet klienter/brukere for å beregne kapasitetsandelen. Først finner kommunene opplysninger om hvor mange klienter/brukere det er totalt, og deretter hvor mange av disse er i målgruppen. Kommunen kan vurdere å vekte målgruppen sin del ut fra hvor mye tid som i gjennomsnitt blir brukt per klient/bruker i målgruppen sett i forhold til gjennomsnittet for de andre klientene/brukerne, og i tillegg vurdere hvor stor del av målgruppen som benytter tjenestene bare deler av året.

Tjenestene som inngår i spørreundersøkelsen, er:

Sosial rådgivning og veiledning

I kommuner som har særskilt organisering av flyktningetjenester, for eksempel flyktningkontor, flyktningkonsulent eller lignende, er det enklere å skille ut kostnadene til administrasjon og tiltak innenfor sosialtjenestene. Tjenestene blir ført på KOSTRA-funksjon 242. I kommuner som ikke har særskilt organisering, må en funnet frem til målgruppen sin del av tjenestekapasiteten på de ulike områdene.

Man bruker data fra SSB for å finne antall sosialhjelpsmottakere i utvalgskommunene. De største kommunene teller mest, og det er hvor det er vanskeligst å ha oversikt over tall sosialklienter som hører til målgruppen. I tillegg gir ikke alle fagsystem like gode muligheter for kobling mellom utgiftdata og persondata slik SSB har mulighet til å gjøre. Kvaliteten på beregningen blir hevet for de kommunene som benytter seg av delberegninger basert på antall mottakere i målgruppen.

Data fra SSB blir ikke tilgjengelig før KOSTRA-publiseringen i midten av mars, som er etter kommunene sin innsendingsfrist av skjemaer. Beregningsutvalget gjør endringer i

kommuneskjemaet etter KOSTRA-publiseringen. Er det store avvik blir dette gjort i samråd med kommunene.

Under denne delen i skjemaene oppgir kommunene også støtte til livsopphold og etablering, som ikke er klientført. I kartleggingen for 2024 er disse utgiftene trukket ut og behandlet som eget element (se omtale under overskrift Ventestønad, inkludert etablering).

Introduksjonsprogram

Utgiftene som er direkte tilknyttet å tilrettelegge for gjennomføringen av introduksjonsordningen, er tilknyttet en særskilt tjeneste for målgruppen og er ført på egen KOSTRA-funksjon 275. Her er det også mulig å kontrollere tallene opp mot registreringer i NIR og SSBs KOSTRA-rapportering.

FOV/Grunnskoleopplæring for voksne

Det er flere flyktninger som mangler grunnskoleopplæring eller har for svake grunnleggende ferdigheter til å kunne klare seg i utdannelsessystemet eller i arbeidslivet. Det er ingen særskilt tjeneste for målgruppen, og kommunene må finne målgruppens del av tjenestekapasiteten.

Et særlig forhold i kartleggingsåret 2024 er innføringen av modulisert forberedende opplæring for voksne (FOV) og videregående opplæring for voksne (VOV). Modulstrukturert opplæring er nå hovedmodell i grunnskoleopplæringen for voksne, med nye læreplaner i både FOV og VOV. Beregningsutvalgets kartlegging er avgrenset til den forberedende opplæringen for voksne. Utvalget kartlegger kun kommunens utgifter, og ikke utgifter til videregående opplæring (som gis av fylkeskommunen). Reformen gir rom for tilpasset, fleksibel og effektiv formell opplæring, der opplæring i norsk integreres med fagopplæringen. Endringene berører kartleggingen av kommunenes utgifter til bosetting og integrering av personer som utløser integreringstilskudd og kartleggingen av utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. I en del kommuner har det vært krevende å skille mellom utgifter i de to kartleggingene. I tillegg har 2024 vært et omstillingsår for kommunene, med innføring av ny ordning midt i året. Noen av kommunene har hatt FOV som en prøveordning, og har dermed ikke hatt en omlegging midt i året. Det vises også til nærmere omtale senere i dette kapittelet.

Kvalifiseringsprogrammer (KVP) og utbetalt kvalifiseringsstønad

SSB leverer data over kommunene sine utbetalinger av kvalifiseringsstønad til målgruppen. Tidligere var det et øremerkede tilskudd til Kvalifiseringsprogrammet, men fra 2011 ble finansieringen en del av rammetilskuddet til kommunene. Beregningsutvalget trekker fra statlig finansiering per deltaker som er lagt inn i rammetilskuddet og som er prisjustert.

Syssestettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening

Det er enkelt å identifisere utgifter til særskilte tiltak for målgruppen, men generelle tiltak er vanskeligere å beregne. Det er lite utgifter til syssestettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening fordi utgiftene i hovedsak blir rapportert gjennom introduksjonsordningen, kvalifiseringsprogrammet og FOV/grunnskoleopplæring for voksne.

Boliger og boligadministrasjon

Utgifter til bolig blir kartlagt ved å telle boliger til målgruppen og gi et anslag av markedsverdien og driftskostnadene. I tillegg kommer målgruppen sin del av utgifter til administrative oppgaver. I noen tilfeller er det vanskelig å finne ut hvor mange boliger som reelt er disponert til målgruppen.

Det inngår en kalkulatorisk rente på investert kapital i beregningen av nettoutgiftene til utleie av kommunale boliger. Årlig blir kalkylerenten oppdatert basert på gjennomsnittlig 5-årig swaprente som er beregnet av Kommunalbanken. I tillegg kommer et risikotillegg på 1 prosent for flyktningeboliger.

Støttekontakt, aktivisering og pleie og omsorg i hjemmet

Dette er individbaserte tiltak til personer i målgruppen minus del av statlig tilskudd til ressurskrevende brukere. Helseutgifter blir også holdt utenfor.

Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige

Kommuner som bosetter enslige mindreårige, får i tillegg til integreringstilskuddet et særskilt tilskudd. Det blir kartlagt hvor mange enslige mindreårige som er i målgruppen for både integreringstilskudd og særskilt tilskudd og hvor mye særskilt tilskudd kommunen mottar for kartleggingsåret. Beløpet blir trukket fra de totale utgiftene som er oppgitt i skjemaet.

Barne- og ungdomsvern

Flere av kommunene har oversikt over utgiftene til barn i målgruppen med tiltak i barnevernet. I mindre kommuner er det som regel god oversikt over hvor mye utgifter som går til målgruppen, mens det i større kommuner kan være større usikkerhet rundt beregningen av målgruppen sin del av utgiftene innenfor administrasjon av barnevernstjenestene. Utgiftene rapporteres på KOSTRA-funksjon 244.

Ekstratiltak i grunnskolen

Kommunene rapporterer målgruppen sin del av kostnadene til alle ekstratiltak til målgruppen. Beregningsutvalget trekker fra prisjustert statlig finansiering per grunnskoleelev som er lagt inn i rammetilskuddet.

Kultur- og ungdomstiltak

Siden 2019 blir utgiftene til kultur- og ungdomstiltak per person i målgruppen beregnet ut fra data fra tidligere år, og deretter prisjustert.

Barnehage

Her blir målgruppen sin del av nettoutgifter til veiledning og ekstrahjelp i barnehagen kartlagt. I tidligere kartlegginger har utvalget beregnet en nettokostnad for drifts-, lokal- og skyssutgifter. Denne beregnede kostnaden anses å være dekket av rammetilskuddet, og er ikke med i årets kartlegging. Beregningsutvalget trekker fra barnehagetilskuddet som blir utbetalt sammen med integreringstilskuddet for barn som er 0-5 år i bosettingsåret.

Felleskostnader og andre kostnader

Det er ofte ulike utgangspunkt for beregningen av målgruppen sin del av nettoutgifter av felleskostnadene. Det kan være målgruppen sin del av befolkningen, eller flyktningkontoret sitt del av antall ansatte. Hvordan kommunene er organisert og praksisen kommunene har for kostnadsfordeling påvirker hva kommunene fører på dette punktet. Under dette punktet kan kommunene også føre utgifter som det ikke er naturlig å ta med andre steder i skjemaet.

Beregning av gjennomsnittlig utgift per person

For å beregne gjennomsnittlig utgift per person i målgruppen er utgiftene summert for alle utvalgskommunene og delt på antall personer i målgruppen som er bosatt i utvalgskommunene. Kommuner med mange personer i målgruppen har større betydning for resultatet enn kommuner med få i målgruppen. Beløpet blir multiplisert med fem år for å få utgifter over femårsperioden hvor flyktningene utløser integreringstilskudd.

Årskullene blir ikke vektet etter størrelse. Om årskull 2 har en høyere del i målgruppen, og årskull 2 er dyrere enn de andre årskullene i gjennomsnitt, vil det bety at de beregnede utgiftene gjennom hele perioden blir overvurdert. Motsatt vil de beregnede utgiftene bli undervurdert dersom for eksempel årskull 5 med lavere utgifter per person har en høyere del i målgruppen. I hovedundersøkelsen er det ikke tallgrunnlag til å skille utgiftene mellom årskullene siden utgiftene er tilknyttet tjenestene og ikke den enkelte flyktning. Over tid vil dette utjevnes, men enkelte år kan dekningsgraden bli påvirket. Utgifter til etablering og ikke-klientførte utgifter til livsopphold er trukket ut og behandlet for seg, på samme måte som sosialhjelpsutgifter år 1, og er ikke multiplisert med fem.

Beregningsutvalget kartlegger netto driftsutgifter. Statstilskudd, bortsett fra integreringstilskuddet, refusjoner, salgs- og leieinntekter og andre inntekter blir trukket fra brutto driftsutgifter på de enkelte områdene som inngår i undersøkelsen. Det korrigeres blant annet for de øremerkede/personrettede tilskuddene. Eksempler er særskilte refusjoner innen barnevern, tilskudd til enslige mindreårige, tilskudd til personer med nedsatt

funksjonsevne og/eller atferdsforstyrrelser og barnehagetilskudd. Eldretilskudd inngår i regnestykket på inntektssiden og summeres med de andre integreringstilskuddene for å beregne dekningsgraden.

Vurdering av datakvalitet og kvalitetssikring

Kvalitetssikringen av de ulike innrapporterte tallene skjer gjennom hele kartleggings- og analyseprosessen. Hvert år har gjennomføres det et oppstartsseminar med alle utvalgskommuner, hvor skjemaet og ulike problemstillinger gjennomgås og diskuteres. Beregningsutvalget gjennomfører fortrinnsvis fysisk kommunebesøk i alle utvalgskommunene, og har en grundig gjennomgang av hvert enkelt skjema med oppfølgingsspørsmål til kommunene. Unntaksvis skjer gjennomgangen i et digitalt møte. Beregningsutvalget gjennomgår alle de utfylte skjemaene, og bakgrunnsinformasjon fra kommunene, og stiller eventuelle oppfølgingsspørsmål til kommunene. Utvalget sammenligner med tallene fra året før, og sammenligner kommuner på tvers. Utvalget har en rekke kontrolltall fra ulike kilder, som brukes i kvalitetssikring og gjennomgang av tallene med kommunene og i utvalget. På et årlig sommerseminar gjennomgås alle de foreløpige resultatene med kommunene.

Enkelte problemstillinger med betydning for datamaterialet går igjen hver kartlegging. I tillegg er det enkelte særskilte problemstillinger knyttet til kartleggingen av 2024. Problemstillinger utvalget har vært særlig opptatt av i kartleggingen av 2024 er pensjonsutgifter, overgangen til FOV, og utgifter til enslige mindreårige flyktninger.

Problemstillinger som går igjen

Utgifter til bosettings- og integreringsarbeid for personer i målgruppen er på de fleste områder ikke skilt ut på egne funksjoner og arter i kommuneregnskapet. Tilsvarende er ressursinnsatsen eller bruk av tid på målgruppen i liten grad registrert/regnskapsført i kommunene. Noen kommuner har likevel oversikt over faktisk ressursbruk, mens andre kommuner på noen områder bruker skjønn for å avgjøre hvilke utgifter som skal tillegges arbeidet med personer i målgruppen. Kommunene legger ulike forutsetninger til grunn for vurderingen de gjør. Som resultat kan kommunene både ha overvurdert og undervurdert utgiftene til målgruppen.

Kommunene organiserer tjenestene sine på ulike måter, noe som også har konsekvenser for regnskapsføring av utgifter og inntekter. Noen kommuner organiserer for eksempel det meste knyttet til flyktninger i et kommunalt foretak, mens andre organiserer det i en egen avdeling (for eksempel et flyktningkontor), og andre igjen legger mye av koordinering, oppfølgingen og arbeidet i NAV.

Når det gjelder utgiftene til målgruppen kan det være noen avvik. Kommunen kan gi både for lave og for høye utgifter på enkelte av områdene. Utgiftsnivået vil være ulikt for de ulike årskullene, og resultatet av undersøkelsen være påvirket av fordelingen av antall personer i

de enkelte årskullene. Beregningsutvalget legger til grunn at utgiftene er størst for personene som ble bosatt i kartleggingsåret og året før.

Det er usikkert om kommunen får med riktig antall boliger til målgruppen, og om markedsverdien er korrekt. I kartleggingen av 2024 er markedsverdien kvalitetssikret gjennom tall fra SSB.

Beregningsutvalget gjør ikke noen korrigeringer for, eller analyse av, utslagene målgruppen gjør på inntektssystemet. Dette gjelder rammetilskudd eller skatteinntekter, ekstratiltak i grunnskolen og barnehagen siden det ikke inngår i Beregningsutvalgets mandat. Unntak er utgifter til kvalifiseringsprogrammet.

Det kan være utfordrende å kartlegge utgifter til ekstratiltak i grunnskole som går utover de tiltak som er innlemmet i rammetilskuddet til kommunene.

Personer i målgruppen kan ha flyttet til eller fra utvalgskommunene i løpet av året. Av den grunn er det ikke alltid samsvar mellom tall personer per 31.12 og tall personer i løpet av året som er omfattet av tjenesteproduksjonen som blir kartlagt. I beregningen av gjennomsnittsutgifter per person er tall for bosatte i målgruppen per 31.12. korrigert for nettoflytting mellom kommunene i løpet av året. Forutsetningen er at gjennomsnittlig botid i utvalgskommunene var seks måneder før flytting.

Antall personer som kommunen rapporterer til Beregningsutvalget har tidligere blitt kontrollert mot tall som er hentet fra Datasystem for utlendings- og flyktningssaker (DUF). Etter 2021 benytter IMDi liste over personer som er hentet fra IMDi sitt nye saksbehandlingssystem for tilskudd. Om det er store avvik mellom kommunen sine tall og IMDi sine tall, har utvalget kontaktet kommunen for å oppklare avviket.

Beregningsutvalget videreutvikler spørreskjemaet fra kartlegging til kartlegging. Som følge av endringene vil beregningen bli mer presis, men for enkeltområder ikke alltid direkte sammenlignbar fra år til år.

Spørreskjemaet som blir benyttet i kartleggingen er omfattende, men Beregningsutvalget sin vurdering er at skjemaet har en utforming som får med relevante utgifter og inntekter som kommunen måtte ha på de ulike tjenestoområdene som blir kartlagt. Når det skjer endringer på feltet eller i ordninger, tilstreber utvalget å justere skjemaene slik at relevante endringer fanges opp.

Pensjonsutgifter

En problemstilling er hvordan kommunene fører pensjonsutgifter. Utgifter til pensjon har ikke fremgått i tilstrekkelig grad av tallgrunnlaget tidligere. Denne utgiften har derfor sannsynligvis ikke vært tilstrekkelig hensyntatt i tidligere kartlegginger. I forbindelse med kartleggingen av utgifter for 2024, har dette vært en problemstilling som utvalget har vært spesielt opptatt av, og det er tatt inn nye spørsmål i skjemaet. Utvalget har tilstrebet å få

med de delene av pensjonsutgiftene som føres sentralt, ikke bare på hvert tjenesteområde. Pensjonsutgifter er derfor i større grad enn tidligere fanget opp. Utvalget vil jobbe videre med denne deler av skjemaet i 2025.

Nærmere om FOV/grunnskoleopplæring for voksne og norskopplæring

Det kan være usikkerhet i fordelingen av enkelte utgifter mellom introduksjonsprogrammet, FOV/grunnskoleopplæring for voksne og opplæringen i norsk og samfunnskunnskap. I noen tilfeller må kommunene gjøre skjønnsmessige og begrunnede beregninger for å fordele utgifter mellom noen utgiftsområder, dersom det for eksempel er lokaler og lærere som brukes inn i flere ordninger. Utvalget gjennomgår og diskuterer fordelingen med hver enkelt kommune.

Beregningsutvalget erfarer at omleggingen fra grunnskoleopplæring for voksne til FOV pr. 01.08.2024 har vært krevende for noen kommuner. Denne omleggingen har i seg selv ført til økt ressursbruk for enkelte. Samtidig rapporterer andre kommuner om at overgangen er håndtert på en smidig måte, uten særskilte utfordringer. Et eksempel på det siste er forsøkskommuner som innførte den modulstrukturerte opplæringen i en lengere periode før omleggingen tredde i kraft for alle.

Enkelte kommuner har rapportert om at FOV-opplæringen etter opplæringsloven har vært helt adskilt fra den øvrige voksenopplæringen (opplæringen etter integreringsloven), og at det derav heller ikke har vært noen særskilte utfordringer i tilknytning til å skille rapporteringen som følger integreringstilskuddet fra rapporteringen som følger norsktilskuddet.

I en del kommuner har det likevel vært krevende å skille mellom utgifter i de to kartleggingene. Det har blant annet sitt utspring i en faktisk situasjon der opplæringen med to sett læreplaner etter henholdsvis opplæringsloven og integreringsloven, dels ble gjennomført samlet.

Det vises til at for kartleggingsåret 2024 var læreplanen i norsk for språklige minoriteter fra FOV etter opplæringsloven ikke juridisk likestilt med læreplanen i norsk for voksne innvandrere etter integreringsloven, noe som innebar at to læreplaner skulle anvendes samtidig i undervisningsrommet i den samme undervisningstimen i de tilfellene der undervisningen etter de to læreplanene var slått sammen. Det kunne da på den ene siden være utfordrende å skille ut hvilke utgifter som skulle føres til FOV i kartleggingen av kommunenes utgifter til bosetting og integrering av personer som utløser integreringstilskudd, og på den annen side hvilke utgifter som skulle føres i kartleggingen av kommunenes utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Det var store endringer i ordningene, endringer midt i året, og en del uavklarte forhold, og forvirring i en del kommuner. Til tross for dette erfarer utvalget at vi kom godt i mål med både å identifisere relevante utgifter og sikre at de kommer med i den skjemadelen de hører hjemme. Utvalget var oppmerksom på problemstillingene i forkant, tilpasset skjemaene, og

fulgte dette opp spesielt med hver enkelt kommunene, i forkant og gjennom kartleggingen. Utvalget vil jobbe videre med justeringer av skjemaene i tråd med avklaringer etter hvert som de kommer, og etablere nye retningslinjer for innrapporteringene. Dette vil være et særlig oppmerksomhetspunkt også i kartleggingen for 2025.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har nå besluttet at læreplan i norsk for språklige minoriteter fra FOV etter opplæringsloven skal være juridisk likestilt med læreplan i norsk for voksne innvandrere etter integreringsloven. Endringen gjelder fra 1. juli 2025. Denne beslutningen vil delvis påvirke kartleggingen for 2025, det vil si for den delen av kartleggingsåret som knytter seg til tidsrommet etter at beslutningen ble tatt. For øvrig er likestillingen avgrenset til at den kun gjelder for deltakere i norskopplæring etter integreringsloven kapittel 6, som også har rett til FOV etter opplæringsloven. Det innebærer at det vil være valgfritt for kommunen hvilken læreplan de benytter for denne deltakergruppen. Dette vil løse utfordringen med to læreplaner som en har måttet benytte samtidig, men noen utfordringer vil likevel gjenstå i kartleggingssammenheng. Det knytter seg til at kommunene fortsatt vil måtte skille ut utgiftene pr. deltaker, til henholdsvis kartleggingen av kommunenes utgifter til bosetting og integrering av personer som utløser integreringstilskudd, og til kartleggingen av kommunenes utgifter til opplæring og norsk og samfunnskunnskap.

Utgifter til enslige mindreårige flyktninger

Det er flere usikkerhetsmomenter knyttet til å identifisere utgiftene til enslige mindreårige flyktninger, og å beregne gjennomsnittsutgifter for denne gruppen. Det er store forskjeller mellom kommuner, og det er store forskjeller i hva den enkelte enslige mindreårige flyktning har behov for – og får av tjenester. Usikkerheten handler om utfordringer med å identifisere målgruppen, og gjenfinne utgifter konkret knyttet til dem innenfor de ulike tjenesteområdene i kommunen. Det største utfordringen er at det er krevende å få med alle utgiftene. Det er grunn til å anta at utgiftene er noe underrapportert. Det handler også om at en del enslige mindreårige kommer med følgepersoner, jf. omtale i kapittel 5.

Små kommuner har gjerne god oversikt over de enslige mindreårige flyktningene og hvilke tjenester de får. Kommunene tar ut personlister med oversikt over enslige mindreårige som utløser integreringstilskudd, og oppfordres til å identifisere utgifter knyttet til dem. For større kommuner kan det være mere krevende å spore enkeltindividene i de relevante tjenestene. Oslo kommune er av den grunnen ikke med i beregningene. Kommunene kan motta særskilt tilskudd for enslige mindreårige flyktninger utover integreringstilskuddsperioden. Enslige mindreårige som har bodd i kommunen i mer enn fem år skal ikke med i kartleggingen. Her har noen kommuner problemer med avgrensningen. En annen, men mindre feilkilde, er at kommunene kan få med utgifter til enslige mindreårige asylsøkere.

Enslige mindreårige med følgepersoner utløser normalt sett mindre utgifter enn de som kommer helt alene. Det er utfordringer knyttet til at utgiftene gjerne registreres på følgepersonen, og ikke kommer med i beregningene av utgifter til enslige mindreårige jf. omtale i kapittel 5.

Representativitet

24 kommuner er med i utvalget i kartleggingen for 2024, og utvalget vurderer representativiteten for utvalgskommunene som svært god, og danner et godt grunnlag for kartlegging av gjennomsnittsutgifter. Det vises til vedlegg 11 for en oversikt over utvalgskommunenes representativitet langs flere ulike kjennetegn.

Det er likevel ett forhold som kan påpekes. Beregningsutvalget legger vekt på å dekke en høy andel av målgruppen. Kommuner med mer enn 50 000 innbyggere er overrepresenterte. Dette kan påvirke gjennomsnittlig utgift på ulike måter. Overrepresentasjon av store kommuner med mange bosatte kan gi noen stordriftsfordeler og trekke gjennomsnittlig utgift ned. Samtidig kan bo- og levekostnadene i store byer trekke gjennomsnittlig utgift opp.

Introduksjonsstønad og sosialhjelp

Introduksjonsloven gir deltakere i målgruppen for integreringsloven i alderen 18-55 år som er bosatt i en kommune etter avtale, rett og plikt til fulltidsdeltagelse i et introduksjonsprogram. Kommunene kan tilby program til personer over 55 år, men det er ikke en rett. For personer som er bosatt før 01.01.2021 gjelder introduksjonsloven, og programtid varer som hovedregel i inntil to år. For personer som er bosatt etter 01.01.2021 skal introduksjonsprogrammet vare mellom tre måneder og to år. Det er mulig med en forlengning med inntil et år dersom det er grunn til å forvente at det vil medføre at deltakeren oppnår sluttmålet sitt.

Med virkning fra 15. juni 2022 gjelder det særlige regler for introduksjonsprogram for fordrevne fra Ukraina som har fått oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 34 (midlertidig kollektiv beskyttelse). Personer som har oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 34, og er bosatt i en kommune etter avtale med IMDI, har rett til introduksjonsprogram, men ikke plikt til å delta.

Sosialhjelp er en midlertidig støtte som skal betale nødvendige utgifter til å leve og bo. Personer som har rett til sosialhjelp, må i utgangspunktet ha lovlig opphold i Norge.

Noen kommuner gir nyankomne flyktninger en kommunal støtte til livsopphold og etablering, uten at utgiftene blir klientførte, andre gir dem sosialstøtte fra dag en. Klientført sosialhjelp er med i tallene fra SSB som sosialhjelp. Stønad som ikke er klientført er hentet delvis fra utvalgskommunenes skjema, og delvis fra kommunenes rapportering til SSB, av ikke-klientførte på funksjon 281, utgifter til livsopphold etter kommunalt reglement. De fleste kommuner kaller det ventestønad, utbetaling til de som har behov, men de må vente til de blir registrert under sosialhjelp (se også eget avsnitt om ventestønad og etablering).

Bruk av KOSTRA og SSB sine data

SSB utarbeider oversikt over utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad til Beregningsutvalgets målgruppe. Gjennom KOSTRA innhenter SSB hvert år tall fra alle kommuner om personer som har mottatt sosialhjelp og introduksjonsstønad. IMDi leverer populasjonsfiler til SSB for å identifisere utbetalinger som gjelder Beregningsutvalgets målgruppe (personer som utøser integreringstilskudd). SSB kobler populasjonsfiler til utbetalinger av sosialhjelp og introduksjonsstønad.

For hvert årskull i integreringstilskuddsperioden, deles utbetalt stønad på antall personer i målgruppen. Gjennomsnittlig beløp for hvert årskull summeres for et gjennomsnittlig beløp per person over fem år. Utbetalt sosialhjelp er normalt høyest i starten og slutten av integreringstilskuddsperioden, mens utbetalt introduksjonsstønad er høyest i år 2 og 3. Beregningsutvalget erfarer at dette mønsteret har endret seg etter at de store Ukraina-kullene kom, med kortere introduksjonsprogram, og mere behov for sosialhjelp.

Tall på utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad blir publisert i KOSTRA to ganger i året. Ureviderte tall blir publisert rundt 15. mars, og endelige tall blir publisert rundt 15. juli. Mellom publiseringene korrigeres feil i datagrunnlaget ved blant annet innhenting av oppdaterte opplysninger fra kommunene. For eksempel er det noen av kommunene som ikke leverer tall innen fristen for den første publiseringen, og noen kommuner leverer feil tall. For å eliminere eventuelle feil er alle innsendte opplysninger fra kommunene kontrollert for denne typen feil som lar seg etterspore i SSB sine egne kontroller.

IMDi leverer to populasjonsfiler til SSB: En foreløpig fil i mars, og en oppdatert fil i mai. Den oppdaterte populasjonsfilen inneholder som regel flere personer i målgruppen enn den foreløpige populasjonsfilen, fordi den oppdaterte populasjonsfilen inkluderer personer som er bosatt sent i kartleggingsåret og registrert med sin første utbetaling i etterfølgende år. Differansen mellom den første og oppdaterte populasjonsfilen for kartleggingsåret 2024 var om lag 2 550 personer.

Oppdaterte KOSTRA-tall og anvendelse av to ulike populasjonsfiler medfører noe forskjell mellom de foreløpige og endelige kartleggingsresultatene som Beregningsutvalget årlig leverer til departementet.

Vurdering av datakvalitet

Den viktigste feilkilden som kan ha betydning for resultatet er at sosialhjelpsstatistikken registreres som regel på en hovedforsørger i familien. Vanligvis er det en person i husholdningen som søker sosialhjelp for hele familien. Man vil ikke kunne fange opp utbetalinger der hovedforsørgeren er utenfor målgruppen.

For SSB er det ikke mulig å avdekke i hvilken grad personer får støtte uten at det er innrapportert på SSB sine registreringsskjema. Tallene for utbetalt sosialhjelp og

introduksjonsstønad er basert på data fra alle kommunene i landet som har rapportert data til KOSTRA. Vesentlige feil som blir avdekket i datamaterialet blir ikke tatt med.

Beregningsutvalget vurderer datakvaliteten på uttrekket for utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad som god.

Ventestønad, inkludert etablering

Når flyktningene kommer til en kommune, har kommunene utgifter til etablering og til livsopphold. I mange tilfeller har kommunene utgifter som de ikke klientfører på funksjon 281. Beregningsutvalget kartlegger alle ikke-klientførte utgifter i utvalgskommunene, både de som innrapporteres til KOSTRA, og de som kommunene bare rapporterer til Beregningsutvalget. Ut fra det utvalget identifiserer av utgifter til etablering og ventestøtte i utvalgskommunene, som ikke er klientførte, beregner utvalget en gjennomsnittlig utgift per person for bosettingsåret (år 1).

Utvalgskommunene står for om lag halvparten av ikke-klientførte utgifter kommuner har innrapportert til KOSTRA i 2024. Fordi utvalgskommunene ikke står for en tilsvarende andel personer i år 1, kan gjennomsnittlig utgift til ventestønad, inkludert etablering være noe høy.

Kommunale helsetjenester

Av metodiske årsaker kartlegger man ikke utgifter til den kommunale helsetjenesten. I forbindelse med kartleggingen i 1996 ble det utarbeidet tre rapporter fra ulike forskingsinstitusjoner hvor en så nærmere på utgifter i helsesektoren til målgruppen. Utgifter til helsetjenester ble i 1997 stipulert til 15 000 kroner per flyktning over fem år, og har blitt prisjustert etter utvikling i kommunal deflator (lønnskomponent). Beregningsutvalget benytter en kommunal deflator på 5,2 prosent for 2024⁷. Utgifter til helsetjenester per person i målgruppen over fem år ble prisjustert til 42 978 kroner i 2024.

Det er grunn til å tro at beløpet er noe lavt i forhold til kommunenes faktiske utgifter. Beregningsutvalget vil gjennomføre en ny kartlegging av kommunenes utgifter til helsetjenester i 2026 for å få bedre oversikt over de faktiske utgiftene.

Opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Beregningsutvalget kartlegger kommunene sine utgifter og inntekter knyttet til norsk og samfunnskunnskap for alle voksne innvandrere, med og uten rett og/eller plikt. Data blir hentet inn fra utvalgskommunene gjennom spørreskjema og veiledning. Det blir også

⁷ Beregningsutvalget legger til grunn den kommunale deflatoren (lønnskomponenten) i det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi sin rapport fra november 2024

benyttet tall fra NIR. Data fra NIR viser personer med rett og/eller plikt til introduksjonsprogram og undervisning i norsk og samfunnskunnskap. Beregningsutvalget beregner utgifter per undervisningstime.

Kartlagte utgiftsområder

Tilskuddet til norskopplæring er ment å dekke utgifter til lærerlønn, administrasjon, undervisningsmateriell og reisestøtte. Opplysningene som er innhentet via spørreskjemaet kan deles inn i tre hovedkategorier; omfang, utgifter og inntekter.

Omfang

Kommunene gir tall på hvor mange tall voksne innvandrere som fikk norskopplæring i kommunen, og hvor mange av disse som utløste tilskudd. I tillegg gir kommunen tall på hvor mange asylsøkere, personer med plikt og andre betalingsdeltakere som fikk opplæring. Utvalget kartlegger utgifter til alle deltakere som fikk opplæring, også dem som kommunen ikke får tilskudd for.

Utgifter

Utgiftene Beregningsutvalget kartlegger er lærerlønn, administrasjon, undervisningsmateriell, reisestøtte og lokaler. Utgifter til introduksjonsordningen blir flyttet over til hovedkartleggingen, og regnes ikke med i utgiftene til norskopplæringen.

Inntekter

Beregningsutvalget kartlegger inntekter *for* det aktuelle kartleggingsåret, og ikke *i* det aktuelle kartleggingsåret. Det betyr at utvalget tar med eventuelle etterslepsutbetalinger som gjelder det aktuelle kartleggingsåret, utbetalt i året etter, men ikke eventuelle etterslepsutbetalinger som gjelder året før det aktuelle kartleggingsåret, utbetalt i kartleggingsåret.

Inntektene som blir kartlagt er per capita-tilskudd (persontilskudd), grunntilskudd, inntekter fra andre kommuner, persontilskudd fra andre kommuner, deltakerbetaling, tilskudd for norskopplæring av asylsøkere og andre inntekter.

Beregning av utgifter per time

Utgifter per undervisningstime er beregnet ved å dele utgifter som den enkelte kommune har hatt på tall undervisningstimer i norsk og samfunnskunnskap.

Gjennomsnittsutgifter per undervisningstime betyr at utgiftene er summert for alle utvalgs kommunene og delt på antall undervisningstimer. Utgiftsnivået i kommuner med flest undervisningstimer betyr mest for resultatet.

Når man kjenner til den gjennomsnittlige kostnaden per deltakertime kan man beregne dette mot gjennomsnittlig antall timer deltakerne i målgruppen har mottatt når de går ut av opplæringen. Slik kan man se hvor mange timer persontilskuddet skal dekke i gjennomsnitt.

Vurdering av datakvalitet

Opplæringen i kommunene blir i stor grad organisert etter deltakerne sine kunnskaper. Personer med rett og plikt får opplæring i samme gruppe som andre deltakere. Opplæring i norsk og samfunnskunnskap kan også være del av eksamensrettet grunnskoleopplæring. Det kan derfor være vanskelig å skille ut utgifter og undervisningstimer til personer med persontilskudd.

For kommunene kan det være vanskelig å skille mellom utgifter til ordinær opplæring i norsk og samfunnskunnskap, grunnskoleopplæring for voksne, og nå forberedende opplæring for voksne (FOV). Se også omtale om omlegging av ordningene over. Skjemaet er utformet slik at kommunene skal skille ut utgifter til opplæring utover norsk og samfunnskunnskap, og føre tall over til administrasjonsskjemaet, for å sikre at de kartlagte utgiftene i hovedsak gjeldt opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

De siste årene har Beregningsutvalget foretatt en mer systematisk kvalitetssikring av opplysninger, blant annet ved å legge inn automatiske kontroller av forholdet mellom lærerlønn, årsverk og tall undervisningstimer i skjemaet.

I enkelte kommuner er det forskjell mellom det kommunene fyller ut i skjemaet, og rapportert KOSTRA-tall. Mulig årsak er at kommunene må stipulere leieutgiftene sine når de begrenser kostnadene til å gjelde målgruppen. Det er også et stort spenn i lokalutgifter på undervisningstime mellom utvalgs kommunene.

Beregningsutvalget vurderer at kartleggingen gir et godt grunnlag for å beregne utvikling i dekningsgrad og timepris.

Vedlegg

Vedlegg 1

Mandat for Beregningsutvalget

Beregningsutvalget skal hvert år kartlegge kommunenes utgifter til bosetting og integrering. Kartleggingen må tilpasses det til enhver tid gjeldende regelverk.

Integreringstilskuddet

Beregningsutvalget skal hvert år innhente, gjennomgå og presentere kommunenes utgifter når det gjelder bosetting og integrering av flyktninger som omfattes av integreringstilskuddsordningen.

Beregningene skal gi et så korrekt bilde som mulig av kommunenes utgifter til personer som utløser integreringstilskudd. Kommunenes utgifter knyttet til de årskullene og gruppene som til enhver tid er omfattet av integreringstilskuddsordningen skal fremgå i rapporten. Beregningsutvalget skal drøfte og analysere resultatene fra kartleggingen, herunder gi en forklaring på årsakene til eventuelle endringer i kommunenes utgifter. Beregningsutvalget skal også foreta en analyse av utgiftene i kommunene over tid.

I tillegg skal Beregningsutvalget se spesielt på kommunenes utgifter til bosetting og integrering av enslige mindreårige flyktninger. Med enslige mindreårige menes i denne sammenheng personer som omfattes av særskilt kommunalt tilskudd for enslige mindreårige ved bosetting av flyktninger og som er i målgruppen for integreringstilskuddsordningen. Dette innebærer at antall enslige mindreårige flyktninger og utgifter for denne gruppen skal fremkomme i alle relevante deler av kartleggingen.

Beregningsutvalget skal foreta en særskilt sammenstilling og analyse av resultatene i kartleggingen for denne gruppen. Enslige mindreårige flyktninger skal fortsatt inngå i den ordinære kartleggingen på vanlig måte.

Beregningsutvalget skal, så langt det lar seg gjøre, kartlegge kommunenes netto driftsutgifter. Det betyr at statstilskudd (bortsett fra integreringstilskuddet), refusjoner, salgs- og leieinntekter og andre inntekter skal trekkes fra brutto driftsutgifter. I delundersøkelsen om enslige mindreårige skal utvalget beregne dekningsgraden av både integreringstilskudd og særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige, sett i forhold til kommunenes utgifter. Utvalget står ellers fritt til å vurdere alternative og beste beregningsmåter for dekningsgrad av tilskudd.

Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Beregningsutvalget skal hvert år innhente, gjennomgå og presentere kommunenes utgifter når det gjelder opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.

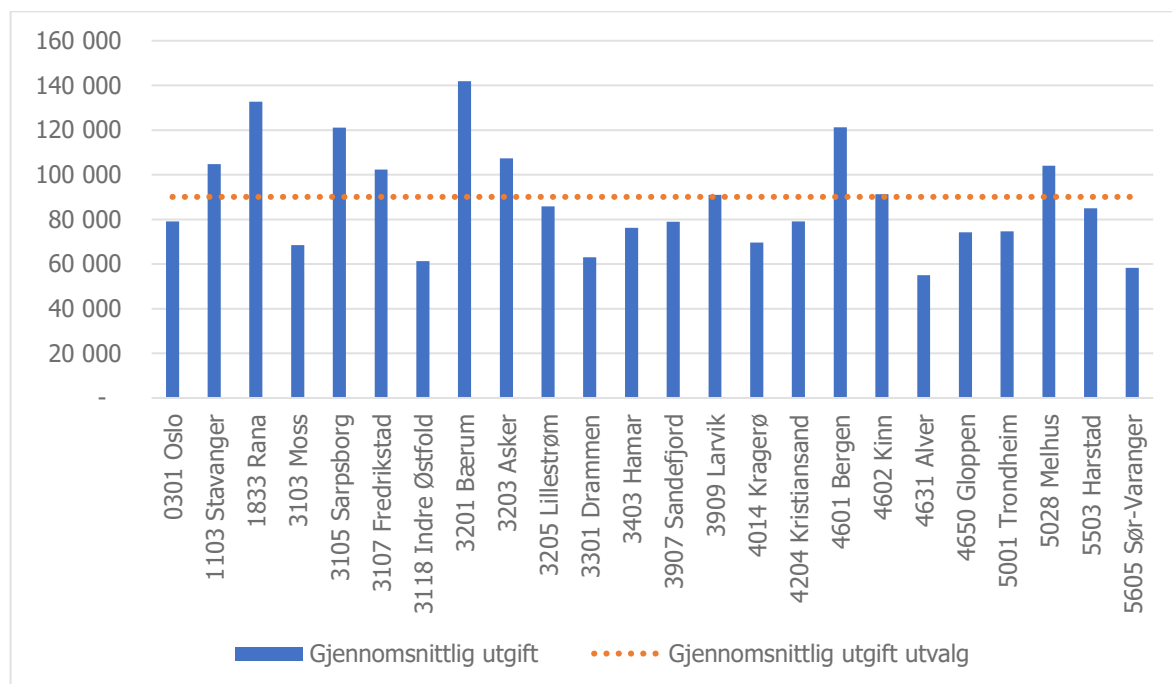
Beregningene skal gi et så korrekt bilde som mulig av kommunenes utgifter til opplæring for personer som har rett og plikt eller rett til norskopplæring. Beregningsutvalget skal drøfte og analysere resultatene fra kartleggingen, herunder gi en forklaring på årsakene til eventuelle endringer i kommunenes utgifter. Beregningsutvalget skal også foreta en analyse av utgiftene i kommunene over tid.

Vedlegg 2: Oversikt over utvalgskommunene sine utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse i 2023 og 2024. Antall i målgruppen er antall per 31.12 korrigert for nettoutflyttinger. Utgåtte kommuner fra 2023 er inkludert (markert i kursiv).

Kommune	Antall i målgruppen		Total utgift		Gjennomsnittlig utgift	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
0301 Oslo	4 977,5	6 197,5	412 351 911	490 335 241	82 843	79 118
1103 Stavanger	1 990,0	2 520,0	204 415 571	263 778 739	102 721	104 674
<i>1106 Haugesund</i>	<i>803,0</i>		<i>50 318 243</i>		<i>62 663</i>	
<i>1505 Kristiansund</i>	<i>434,5</i>		<i>34 278 828</i>		<i>78 893</i>	
1833 Rana		282,5		37 497 428		132 734
3103 Moss	659,0	796,0	68 243 067	54 548 533	103 555	68 528
3105 Sarpsborg	439,5	442,5	46 482 746	53 594 516	105 763	121 118
3107 Fredrikstad		837,0		85 686 031		102 373
3118 Indre Østfold		626,5		38 365 013		61 237
3201 Bærum	950,0	1 274,5	123 957 866	180 889 435	130 482	141 930
3203 Asker		1 001,0		107 422 327		107 315
3205 Lillestrøm	934,5	1 105,0	93 710 894	94 746 542	100 279	85 743
<i>3207 Nordre Follo</i>	<i>790,0</i>		<i>67 103 592</i>		<i>84 941</i>	
3301 Drammen	1 090,5	1 147,5	67 855 010	72 306 255	62 224	63 012
3403 Hamar		680,0		51 846 731		76 245
<i>3405 Lillehammer</i>	<i>466,0</i>		<i>45 296 870</i>		<i>97 204</i>	
3907 Sandefjord	647,0	723,0	47 351 568	57 045 417	73 186	78 901
3909 Larvik	541,5	547,0	42 131 898	49 738 375	77 806	90 929
4014 Kragerø	216,5	251,0	15 883 207	17 464 731	73 364	69 581
<i>4203 Arendal</i>	<i>609,0</i>		<i>49 915 199</i>		<i>81 963</i>	
4204 Kristiansand	1 430,0	1 767,0	98 338 405	139 798 148	68 768	79 116
4601 Bergen	2 399,0	3 165,0	283 268 206	383 504 170	118 078	121 170
4602 Kinn	518,0	658,0	44 095 451	60 010 561	85 126	91 201
4631 Alver	427,0	514,5	29 149 336	28 259 144	68 265	54 925
4650 Gloppen		211,0		15 651 840		74 179
5001 Trondheim	2 222,0	2 910,5	180 788 571	217 330 127	81 363	74 671
5028 Melhus	339,5	323,0	32 604 030	33 596 925	96 035	104 015
5503 Harstad	521,0	574,0	43 252 822	48 730 058	83 019	84 896
5605 Sør-Varanger	248,0	326,0	18 126 969	18 981 069	73 093	58 224
I alt	23 653,0	28 880,0	2 098 920 260	2 601 127 357	88 738	90 067

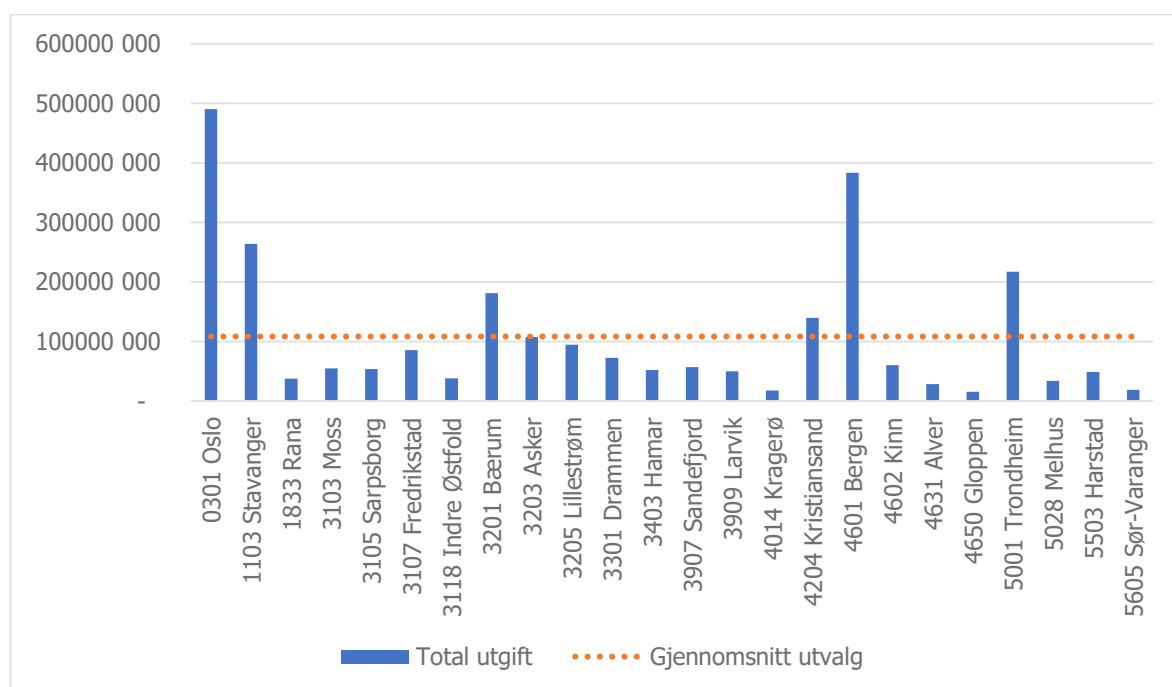
Kilde: Beregningsutvalget

Vedlegg 3: Variasjon i gjennomsnittlig utgift til integreringstiltak og administrasjon av disse. 2024. Kroner.

Kilde: Beregningsutvalget

Vedlegg 4: Variasjon i total utgift til integreringstiltak og administrasjon av disse. 2024. Kroner.

Kilde: Beregningsutvalget

Vedlegg 5: Integreringstiltak og administrasjon av disse etter utgiftsområde. Gjennomsnitt og median per person i målgruppen. 2024. Kroner.

Utgiftsområde	Gjennomsnitt 2024	Median 2024
Sosial rådgivning og veiledning	22 113	22 702
Introduksjonsprogram	23 008	19 080
FOV/grunnskoleopplæring for voksne	5 316	5 298
Kvalifiseringsprogram	0	0
Sysselsettingstiltak m.m.	1 074	126
Boliger og boligadministrasjon	17 446	10 164
Pleie og omsorg i hjemmet m.m.	688	447
Barnevern	23 208	16 935
Ekstratiltak i grunnskolen	12 482	12 909
Kultur- og ungdomstiltak	1 715	1 715
Barnehage	1 170	1 002
Felleskostnader	4 426	5 119
Særskilt tilskudd enslige mindreårige	-22 580	-15 647
Sum	90 067	79 848

Kilde: Beregningsutvalget

**Vedlegg 6: Integreringstiltak og administrasjon av disse etter utgiftsområde.
Gjennomsnitt per person i målgruppen. 2023 og 2024. Kroner og prosentvis endring.**

Utgiftsområde	Gjennomsnitt 2023	Gjennomsnitt 2024	Endring	Endring i prosent
Sosial rådgivning og veiledning	21 063	22 113	1 050	5,0
Introduksjonsprogram	24 891	23 008	-1 883	-7,6
FOV/grunnskoleopplæring for voksne	5 300	5 316	16	0,3
Kvalifiseringsprogram	0	0	-	-
Sysselsettingstiltak m.m.	859	1 074	215	25,1
Boliger og boligadministrasjon	14 795	17 446	2 651	17,9
Pleie og omsorg i hjemmet m.m.	542	688	146	27,0
Barnevern	21 035	23 208	2 173	10,3
Ekstratiltak i grunnskolen	12 995	12 482	-513	-3,9
Kultur- og ungdomstiltak	1 644	1 715	71	4,3
Barnehage	1 029	1 170	141	13,7
Felleskostnader	3 504	4 426	921	26,3
Særskilt tilskudd enslige mindreårige	-18 920	-22 580	-3 660	19,3
Sum	88 738	90 067	1 329	1,5

Kilde: Beregningsutvalget

**Vedlegg 7. Integreringstiltak og administrasjon av disse etter utgiftsområde.
Gjennomsnitt per person i målgruppen. 2020-2024. Kroner.**

	Barnevern	Sosial rådgivning og veiledning	Introduksjonsprogram	FOV/ grunnskoleopplæring for voksne
2024	23 208	22 113	23 008	5 316
2023	21 035	21 063	24 891	5 300
2022	19 469	15 266	22 896	8 653
2021	21 989	18 063	21 834	15 540
2020	33 288	19 293	16 317	12 101
	Boliger og boligadministrasjon	Ekstratiltak i grunnskole	Barnehage	Felleskostnader
2024	17 446	12 482	1 170	4 426
2023	14 795	12 995	1 029	3 504
2022	12 945	10 166	5 205	3 723
2021	12 736	9 483	5 452	3 565
2020	10 614	7 332	6 306	2 732
	Kultur- og ungdomstiltak	Pleie og omsorg i hjemmet m.m.	Kvalifiseringsprogram	Syssetsettingstiltak m.m.
2024	1 715	688	0	1 074
2023	1 644	542	0	859
2022	1 559	424	12	854
2021	1 521	714	11	807
2020	1 435	416	2 019	743

Kilde: Beregningsutvalget

Vedlegg 8. Totale utgifter og inntekter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter kommune. 2024. Kroner.

Kommune	Samlede utgifter	Samlede inntekter	Resultat
0301 Oslo	326 586 567	292 449 629	34 136 938
1103 Stavanger	72 186 532	74 145 392	-1 958 860
1833 Rana	7 942 744	6 598 204	1 344 540
3103 Moss	24 734 047	26 774 841	-2 040 794
3105 Sarpsborg	17 273 891	16 381 404	892 487
3107 Fredrikstad	18 899 081	20 007 911	-1 108 831
3118 Indre Østfold	20 266 828	22 437 230	-2 170 402
3201 Bærum	40 158 278	41 150 975	-992 697
3205 Lillestrøm	28 213 500	35 660 023	-7 446 523
3301 Drammen	37 723 291	34 276 973	3 446 318
3403 Hamar	14 564 526	13 881 040	683 486
3907 Sandefjord	18 570 893	16 456 569	2 114 324
3909 Larvik	17 785 158	12 747 636	5 037 522
4014 Kragerø	7 025 984	5 299 786	1 726 198
4204 Kristiansand	80 353 297	50 281 457	30 071 840
4601 Bergen	167 461 091	91 508 507	75 952 584
4602 Kinn	14 595 489	10 640 887	3 954 602
4631 Alver	13 417 700	10 965 205	2 452 495
4650 Gloppen	5 996 110	3 653 562	2 342 548
5001 Trondheim	88 280 633	70 057 968	18 222 665
5028 Melhus	10 973 017	5 782 098	5 190 919
5503 Harstad	12 913 189	10 953 315	1 959 874
5605 Sør-Varanger	10 243 323	5 289 646	4 953 677
I alt	1 056 165 169	877 400 258	178 764 911

Kilde: Beregningsutvalget

Vedlegg 9: Utgifter per undervisningstime etter kommune. 2023 og 2024. Kroner.

Kommune	2023	2024
0301 Oslo	2 242	2 515
1103 Stavanger	1 872	1 717
<i>1106 Haugesund</i>	<i>1 513</i>	
1833 Rana		1 808
3103 Moss	1 648	1 656
3105 Sarpsborg	1 706	1 839
3107 Fredrikstad		1 648
3118 Indre Østfold		1 603
3201 Bærum	1 871	2 023
3205 Lillestrøm	1 690	1 682
<i>3207 Nordre Follo</i>	<i>1 346</i>	
3301 Drammen	1 923	2 154
3403 Hamar		2 039
<i>3405 Lillehammer</i>	<i>1 785</i>	
3907 Sandefjord	2 108	2 047
3909 Larvik	1 869	1 848
4014 Kragerø	1 964	1 821
<i>4203 Arendal</i>	<i>1 722</i>	
4204 Kristiansand	2 344	2 392
4601 Bergen	2 036	2 067
4602 Kinn	2 209	1 734
4631 Alver	1 919	1 731
4650 Gloppen		1 585
5001 Trondheim	1 727	1 793
5028 Melhus	1 677	1 635
5503 Harstad	1 754	1 877
5605 Sør-Varanger	1 714	2 198
Gjennomsnitt	1 968	2 069

Kilde: Beregningsutvalget

Vedlegg 10. Antall deltakere og undervisningstimer i 2023 og 2024 for etter kommune.

Kommune	Deltakere				Undervisningstimer			
	2023	2024	Endring	Endring i prosent	2023	2024	Endring	Endring i prosent
0301 Oslo	6 474	7 309	835	12,9	127 877	129 839	1 962	1,5
1103 Stavanger	2 048	2 536	488	23,8	34 087	42 054	7 967	23,4
1106 Haugesund	640				11 351			
1833 Rana		174	174			4 394	4 394	
3103 Moss	716	1 001	285	39,8	13 200	14 935	1 735	13,1
3105 Sarpsborg	396	375	-21	-5,3	10 201	9 391	-810	-7,9
3107 Fredrikstad		291	291			11 470	11 470	
3118 Indre Østfold		506	506			12 645	12 645	
3201 Bærum	957	1 151	194	20,3	27 046	19 847	-7 199	-26,6
3205 Lillestrøm	778	760	-18	-2,3	13 359	16 771	3 412	25,5
3207 Nordre Follo	230				12 519			
3301 Drammen	791	788	-3	-0,4	17 312	17 514	202	1,2
3403 Hamar		415	415			7 142	7 142	
3405 Lillehammer	369				14 368			
3907 Sandefjord	458	497	39	8,5	7 934	9 072	1 138	14,3
3909 Larvik	484	554	70	14,5	8 611	9 622	1 011	11,7
4014 Kragerø	123	163	40	32,5	3 509	3 858	349	10,0
4203 Arendal	620				19 964			
4204 Kristiansand	1 230	1 267	37	3,0	29 086	33 592	4 506	15,5
4601 Bergen	1 863	2 649	786	42,2	77 704	80 999	3 295	4,2
4602 Kinn	270	272	2	0,7	9 370	8 416	-954	-10,2
4631 Alver	288	394	106	36,8	7 019	7 752	733	10,4
4650 Gloppen		96	96			3 784	3 784	
5001 Trondheim	1 496	1 768	272	18,2	44 185	49 236	5 051	11,4
5028 Melhus	171	219	48	28,1	7 435	6 711	-724	-9,7
5503 Harstad	361	359	-2	-0,6	7 037	6 878	-159	-2,3
5605 Sør-Varanger	228	142	-86	-37,7	4 835	4 660	-175	-3,6
I alt	20 991	23 686	2 695	12,8	508 009	510 583	2 574	0,5

Kilde: Beregningsutvalget

Vedlegg 11: Antall personer i målgruppen per 31.12.2024 etter bosettingsår, flyktningkategori, alder, kjønn, landsdel, kommunestørrelse og statsborgerskap.

Bakgrunnsopplysninger		Antall personer		Prosent	
		Målgruppen	Adm.und	Målgruppen	Adm.und
I alt		95 195	27 893	100,0	100,0
Kull	2024	25 501	7 307	26,8	26,2
	2023	31 799	9 293	33,4	33,3
	2022	28 539	8 068	30,0	28,9
	2021	5 763	1 846	6,1	6,6
	2020	3 593	1 379	3,8	4,9
Bosettingsaktypenavn	Uoppgitt	5 112	2 527	5,4	9,1
	Alternativt mottaksplassert	5 479	2 130	5,8	7,6
	Beboer EM Mottak	1 713	795	1,8	2,9
	Beboer omsorgssenter	228	125	0,2	0,4
	Institusjonsbeboer	108	61	0,1	0,2
	Mottaksbeboer	60 506	15 992	63,6	57,3
	Overføringsflyktning	10 929	2 729	11,5	9,8
	Overføringsflyktning på mottak	735	245	0,8	0,9
	Privatboende	10 385	3 289	10,9	11,8
Alder	0 - 5	5 976	1 513	6,3	5,4
	6 - 15	19 123	5 076	20,1	18,2
	16 - 18	6 613	2 113	6,9	7,6
	19 - 25	10 378	3 792	10,9	13,6
	26 - 35	15 452	4 717	16,2	16,9
	36 - 45	17 837	4 958	18,7	17,8
	46 - 55	9 165	2 509	9,6	9,0
	56 - 66	6 457	1 856	6,8	6,7
	67 ->	4 194	1 359	4,4	4,9
Kjønn	Menn	43 502	12 829	45,7	46,0
	Kvinner	51 693	15 064	54,3	54,0
Landsdel	Oslo og Akershus	15 343	9 315	16,1	33,4
	Østlandet ellers	22 116	5 827	23,2	20,9
	Agder og Rogaland	16 198	4 181	17,0	15,0
	Vestlandet	17 802	4 419	18,7	15,8
	Trøndelag	10 127	3 025	10,6	10,8
	Nord-Norge	13 554	1 126	14,2	4,0
Innbyggere	Ikke i administrasjonsundersøkelsen	67 247		70,7	
	0 - 9999	27 244	482	28,6	1,7
	10000 - 19999	14 621	1 232	15,4	4,4
	20000 - 49999	22 855	3 081	24,0	11,0
	50000 ->	30 420	23 098	32,0	82,8
Statsborgerskap	Norsk	373	171	0,4	0,6
	Europa utenom Norge	71 540	18 786	75,2	67,4
	Afrika	7 138	1 968	7,5	7,1
	Asia	15 462	6 598	16,2	23,7
	Amerika	258	137	0,3	0,5
	Oseania	2	2	0,0	0,0
	Statsløs og uoppgitt	260	139	0,4	0,8

Kilde: SSB og IMDi

IMDi

Integrerings- og
mangfoldsdirektoratet

imdi.no